

SZÁZHALOMBATTAI
KIPP-KOPP ÓVODA

PEDAGÓGIAI PROGRAM

2018. október

*Mottó: „Már az óvodában megtanultam
mindent, amit tudni érdemes.”*

Robert Fulghum

TARTALOMJEGYZÉK

A KIPP-KOPP ÓVODA

ÓVODAI NEVELÉSÜNK

1. Óvodai nevelésünk alapelvei	6
2. Gyermekkép	6
3. Óvodakép	7
4. Az óvodai nevelés célja	8
5. Az óvodai nevelés feladatai	8
5.1. Egészséges életmód alakítása	9
5.1.1. Egészséges életmód, az egészség megőrzése: a gyermekek gondozása, a testápolás, étkezés, öltözködés, betegségmegelőzés szokásrendszerének kialakítása	9
5.1.2. A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése, mozgásigényük kielégítése	11
5.1.3. A gyermekek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése	13
5.1.4. A gyermekek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges és biztonságos környezet biztosítása	14
5.1.5. A környezettudatos magatartás megalapozása	15
5.2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés	18
5.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítás	20
5.4. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztése és fejlődésének elősegítése	22
5.5. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	25
5.6. A szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységek	26
6. Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladata.	
6.1. A játék	27
6.2. A játékba integrált tanulás	29
6.3. Verselés, mesélés	31
6.4. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	33
6.5. Rajzolás, mintázás, kézi munka	36
6.6. Mozgás	38
6.7. A külső világ tevékeny megismerése	39

6.8. Munka jellegű tevékenységek	42
7. Az óvodai élet megszervezésének elvei	
7.1. Személyi feltételek	44
7.2. Tárgyi feltételek	45
7.3. Az óvodai élet megszervezése	46
8. Színes napok az óvodában	49
9. Gyermekvédelem az óvodában	50
10. Az óvoda kapcsolatai	52
10.1. Az óvoda és a család	52
10.2. Együttműködés az óvoda orvosával, védőnőjével	54
10.3. Együttműködés a Pedagógiai Szakszolgálat szakembereivel	54
10.4. Együttműködés a bölcsődékkal	54
10.5. Együttműködés az óvodákkal	55
10.6. Együttműködés az iskolákkal	55
10.7. Együttműködés a közművelődési intézményekkel	55
10.8. Együttműködés a fenntartóval	55
10.9. Egyéb kapcsolatok	56

Törvényi háttér

Felhasznált irodalom

A KIPP-KOPP ÓVODA

Óvodánk 1976-ban nyitotta meg először kapuját. A ma működő épületünk 1982-ben került átadásra. Földrajzi elhelyezkedésünk miatt épületünk nem látszik az utcáról, udvarunk nem körbejárható, ami hátrányt jelent számunkra, mert sokan nem ismerik óvodánkat. Mi mégis úgy gondoljuk, hogy gyermekeink egészségének védelmét és a nyugodt, zajtól mentes udvari játék kialakítását ez a környezet tökéletesen biztosítja.

Óvodánk Madárbarát kert. 2012 óta Zöld óvoda.

Tágas udvarunk fáival, bokraival, kerti tavával, veteményes-és fűszerkertjével, Madárbarát Mintakert Tanösvényével, sziklakertjével „gyermekparadicsomot” jelent a hozzánk járó apróságoknak. Zöld óvodaként megismertetjük gyermekeinket a környezettudatos életmód alapjaival, a fenntarthatóság pedagógiájával. A zöld tevékenységek, a szelektív gyűjtések, az újrahasznosítás a mindennapok részévé vált.

Az egészséges életmódra nevelés áthatja az óvodai nevelés egészét. A változatos mozgásfejlesztési lehetőségeket az udvar, a tornaszoba biztosítja. Kiemelkedő mozgásfejlesztő eszköztárral rendelkezünk. A Vitamintorna elemei beépülnek a mindennapos mozgásokba. 2018-ban elnyertük a Gerincbarát Óvoda címet.

A séták, kirándulások szervezése segíti környezetünk és szülőföldünk megismerését.

Szeretnénk, ha gyermekeink büszkék lennének városunkra.

Nagycsoportos gyermekeink számára 20 éve szervezünk két napos kirándulást az ország különböző tájaira.

Óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó, biztosítjuk a szeretetteljes nevelést, nem adunk helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

Hiszünk abban, hogy minden gyermek tehetséges valamiben. Az óvodába lépés első pillanatától figyeljük érzelmi megnyilvánulásait, személyiségének fejlődését, segítjük abban, hogy nyitott, érdeklődő, kiegyensúlyozott és egészséges önbizalommal rendelkező gyermekeket neveljünk. A gyermekeket a differenciált egyéni bánásmód alkalmazásával juttatjuk el képességeik legmagasabb fokára.

Ezt segíti nevelőtestületünk, akik családi biztonságot adó, szeretetet sugárzó légkörben nevelik a gyermekeket. Óvodapedagógusaink szakmai képzettsége kiemelkedő. Pedagógusaink szakvizsgás és szakirányú végzettségei segítik az innovációk beépítését pedagógiai munkánkba.

Évek óta szervezzük az OVI-Zsaru programot.

2017 óta Regisztrált tehetségpontként négy tehetségműhelyben bontakoztathatják ki átlagon felüli képességüket, kreativitásukat iskolába készülő gyermekeink.

Az országban elsők között ismerkedhetnek meg nagycsoportosaink a Polgár Judit által kidolgozott Sakkpalota programmal.

Az óvoda és a család jó kapcsolata, együttműködése elengedhetetlen a gyermekek nevelésében. Kiepítettük a partnerközpontú működést. A hagyományos kapcsolattartási formákon kívül a kapcsolattartás más formáit is kialakítottuk. Kipp-Kopp hét, Farsangi hét, Szülői klub, Apa-Papa napok, közös kirándulások, közös sütések, közös karácsony, foglalkozások bemutatása stb..

Az óvodai szintű Szülői Szervezet partnere az óvodavezetésnek, alkotó ötleteikkel segítik az óvoda működését, a folyamatos információáramlás megvalósulását.

Úgy gondoljuk, az intézmény legjobb reklámja az elégedett szülő, és a jó munka záloga a folyamatos együttműködés.

Terveink megvalósulását „Gyermekmosoly” alapítványunk segíti.

Célunk a jövőre nézve is, hogy óvodánkban szülő-gyermek és az alkalmazotti közösség minden tagja érezze jól magát, és büszkén vállalja, hogy mi vagyunk a Kipp-Kopp óvoda.

ÓVODAI NEVELÉSÜNK

„A kisgyermekkel mindent elérhetünk személyes példa és tett által”

Brunszvik Teréz

1. Az óvodai nevelésünk alapelvei:

- ◆ Szeretetteljes, biztonságot adó, befogadó, gyermekközpontú óvoda megteremtése, ahol érvényesül a gyermekek tisztelete, szeretete és megbecsülése, az empátia.
- ◆ A gyermekek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége. Nevelőmunkánk során céljaink, törekvéseink megvalósításánál a szülői együttműködésre alapozunk, szükség esetén hátránycsökkentő szerepet töltünk be.
- ◆ Óvodai nevelésünk a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatásának elősegítésére irányul, biztosítva minden gyermek számára hogy egyenlő eséllyel részesülhessen a színvonalas nevelésben.
- ◆ Biztosítjuk a gyermekek differenciált, személyre szabott fejlesztését, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek figyelembe vételével
- ◆ A nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásokat a gyermeki személyiséghez igazítjuk
- ◆ Élmény gazdag mindennapjainkban a gyermeki játék az elsődleges.
- ◆ Elkötelezettség és a jövő iránti felelősség vezérli munkánkat és emberi kapcsolatainkat. Nevelőmunkánkat, tevékenységeinket áthatja a környezet tudatosság, felkészítjük gyermekeinket a fenntartható életformára

2. Gyermekkép

Tudjuk, hogy, minden gyermek szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi, egyszeri és megismételhetetlen individum és szociális lény egyszerre.

A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg.

A gyermeknek sajátos, életkoronként és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. A személyiség szabad kibontakoztatásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó.

Óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó, a gyermeki személyiség szabad kibontakoztatására törekszünk.

Biztosítjuk minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek.

Nem adunk helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

Szeretnénk, ha gyermekeink minden nap szívesen jönnének óvodába, ahol önfeledten játszva valósíthatják meg önmagukat a szabad játék során, élvezve a gyermekkor felhőtlen örömeit. Arra törekszünk, hogy személyiségük legyen kiegyensúlyozott, érzelmileg gazdag, nyitott, érdeklődő egészséges önbizalommal rendelkező, a szabályokat megértő, betartó, kreatív.

Fontos számunkra, hogy a gyermekek egyéni képességeiknek megfelelően, iskolaéretten kezdjék meg az iskolai közösségbe történő beilleszkedést, és képesek legyenek a tudás alkotó módon történő felhasználására.

Alakuljanak ki bennük a környezettudatos magatartás alapjai, érezzék fontosnak a magyar hagyományok ápolását, a szülőföld szeretetét.

Legyenek tisztában az egészségvédelem fontosságával, érezzék szükségét az egészséges magatartás kialakításának.

Tapasztalatot szerezzenek arról, hogy az emberek-gyermektársaik nem egyformák, megértik és elfogadják ezt, toleránsak másokkal szemben.

3. Óvodakép

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család. Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye a családi nevelés kiegészítője az óvodába lépéstől az iskola megkezdéséig.

Óvodai nevelésünk az alapelvek megvalósulása érdekében olyan érzelmi biztonságot nyújtó, közvetlen, szeretetteljes, kiegyensúlyozott, nyugodt, családi légkörben zajlik, amelyben mindenki számára első a gyermek. Gondoskodunk biológiai szükségleteinek kielégítéséről, óvó, védő szeretettel vigyázzuk minden lépését, elképzelését, tevékenységét. Fontos az óvónő és gyermekek, dajka és gyermekek közötti meghitt, megértő viszony, a bizalom, a természetes testközelség megléte, hiszen a gyermekek attól fogadnak el gondoskodást, aki őszinte, hiteles viselkedéssel közeledik hozzájuk, és tapintatot, elfogadást közvetít. Legfőbb tevékenységi forma a játék, mely az egész óvodai nevelést átszövi. A játék a gyermeknek alapvető szükséglete, spontán szabad tevékenysége, örömforrása, alkalom számtalan ismeretszerzésre, tapasztalatai gazdagítására. Pedagógiai tevékenységrendszerünk, tárgyi környezetünk biztosítja a gyermekek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit.

A teljes gyermeki személyiség fejlesztését sokféle, változatos tevékenység biztosításával, tevékenységek által és a tevékenységen keresztül alakítjuk, törekedve az életszerűsége és életközelsége. Segítjük a környezettudatos magatartás kialakulását és a közösségbe, később az

iskolába történő beilleszkedéshez szükséges személyiségvonások fejlődését, megteremtjük az átlépés belső pszichikus feltételeit. Az óvodai élet megszervezésénél figyelünk a sok közös élményre és közös tevékenység jelenlétére az egyéni képességekhez igazodva. A közös együttlétek, a közösen szerzett élmények, a közösen végzett munka öröme olyan erkölcsi tulajdonságokat erősítenek, mint az együttérzés, figyelmesség, segítőkészség, önállóság, önfegyelem, kitartás, szabálytartás, önzetlenség.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.

4. Az óvodai nevelés célja

Az óvodás korú gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődésének biztosítása, a gyermeki személyiség kibontakoztatásának elősegítése, a hátrányok csökkentése, az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével, ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is.

5. Az óvodai nevelés feladatai

Az óvodai nevelés feladata a gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítésére épül, különös figyelemmel az egészségmegőrzés szokásaira, valamint a környezettudatos magatartás kialakítására.

Ezen belül:

- Az egészséges életmód alakítása
- Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés
- Az anyanyelvi,- értelmi fejlesztés, és nevelés megvalósítása

Egészségnevelés

Az egészségnevelés olyan tevékenységek összessége, amely az élet minőségét komplex módon kívánja javítani. Teljes körűen áthatja az óvodai élet egészét. Minden gyermek részt vesz benne. Nemcsak arra tanít, mi hasznos és káros, hanem készségeket fejleszt ahhoz, hogy az ember az egészségét képes legyen megőrizni és védeni egész élete folyamán.

Az óvoda, mint nevelési intézmény, nagyban befolyásolja az óvodások életszemléletének formálását, így hatással van az alapvető készségek és képességek kialakulására is, ehhez szükséges nevelőtestületünk összehangolt munkája. A felnövekvő nemzedéket már gyermekkorban hozzá kell szoktatni, hogy egészségesen éljen, elsajátítsa az alapvető higiéniai szokásokat, ismereteket: egészségesen táplálkozzon és megszokja a rendszeres testmozgást. Az egészség elsősorban ezeken a szokásokon keresztül válhat az ember mindennapjainak tartozékává. A rendszeresen megvalósuló egészségfejlesztési tevékenység pozitív irányba

befolyásolja a gyermekek egészségi állapotát. Az egészségnevelésben alapvető szerepe van a pedagógusnak és a szülőknek is egyaránt, ezért vonjuk be őket programjainkba. Az egészségnevelés célja:

- Az egészséges életmód és szokások megalapozása, kialakítása, vagyis megtanítani a gyermeket helyesen élni
- Tudják és érzék a gyermekek, hogy az egészség érték, melyet védeni és őrizni kell
- Kikerülni, vagy leküzdeni a rájuk (a gyermekekre) leselkedő veszélyeket
- A tudatos önművelődés és önfejlesztés megalapozása

Alapjául az egészség három oldala szolgál: a testi, a lelki és a társadalmi egészség (*a szociális biztonság állapota*), amelyek csak együttesen, kölcsönösen kiegészítve egymást értelmezhetők.

5.1. Egészséges életmód alakítása

A gyermekek testi fejlődésének elősegítése, az egészséges életvitel igényének kialakítása

5.1.1. Egészséges életmód, az egészség megőrzése: a gyermek gondozása a testápolás, étkezés, öltözködés, betegségmegelőzés szokásrendszerének kialakítása

Az egészséges életmódra nevelés áthatja az óvodai élet valamennyi mozzanatát. A beszoktatáshoz, és a beilleszkedéshez az óvoda minden dolgozójának optimális segítséget kell nyújtania. Az óvónőknek különösen fontos figyelembe venni a gyermek egyéni helyzetét, szükségletét, életkori sajátosságait. A gyermekről kitöltött anamnézis indítja el az ismerkedés folyamatát. Az óvoda és a család gondozási szokásainak összehangolása segít az azonos elvek betartásában. A csoportban kialakított nyugodt, derűs légkör, a kiegyensúlyozott életritmus elősegíti az önmagukkal kapcsolatos gondozási feladatok önálló végrehajtását. Gondozáson belül különösen fontos az óvónő és a dajka szeretetteljes, mintát nyújtó magatartása, melyből a gondoskodás, szeretet megnyilvánulását kell éreznie minden gyermeknek. Az óvónő a fokozatosság betartásával törekszik arra, hogy a gyermekek egyre önállóbban elégték ki szükségleteiket.

Az önálló testápolás, étkezés, öltözködés szervezetségét az óvodába lépés pillanatától biztosítják a csoportban dolgozó felnőttek. A beszoktatás ideje alatt minden gyermekkel együtt végzik a teendőket, hogy megtanulják a fogásokat, testápolási szokások sorrendjét. A testápolás a gyermekek tisztaságigényének kialakítását szolgálja, ehhez a személyi higiénés felszerelés minden gyermek részére rendelkezésre áll. Az intimitást szolgáló elválasztók a mosdóban, a gyermek magasságú tükrök, a jellel ellátott törölközők, fésűk, fogmosó poharak. A felnőttek különös gonddal védik a gyermekek érzékszerveit. A bőrápoláshoz, fogmosáshoz,

hajápoláshoz, az orr tisztán tartásához, a WC használatához a felnőttek megteremtik a feltételeket, biztatással, segítségadással, dicsérettel járulnak hozzá, hogy a gyermekek önállóan végezhessék ezeket a teendőket. A beszoktatás ideje alatt ebéd után, a továbbiakban tízórai és ebéd után mosnak fogat gyermekeink. A helyes technika elsajátításánál az óvodai felnőtteken kívül a városi egészségnevelő segíti munkánkat. A környezettudatosságot a WC papír takarékos használatával is erősítjük. A kézmosáshoz a folyékony szappan használatát tartjuk megfelelőnek.

A fejlődés egyik feltétele az étkezés. Szülői segítséggel rendszeresen fogyasztanak gyermekeink gyümölcsöket, zöldségeket. Óvodai rendezvényeinken, szülői értekezleteken kiemelten foglalkozunk az egészséges étkezés témakörével. Az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen-zsirtartalmú ételek fogyasztásának csökkentésére, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztására ösztönözzük a szülőket. Gyermekeink a mindennapi tevékenységekben – saláták készítése, sütések, téli befőzések, saját kertünk zöldségeinek, fogyasztása, kertés házakhoz történő meghívások kapcsán – bábműsorok, egészségnevelő szakember segítségével szereznek tapasztalatokat. Az egészséges életmódra nevelésnek fontos része a helyes és kulturált étkezés. Biztosítjuk a tányérváltást, a megfelelő evőeszközöket - *életkori sajátosságaik, fejlettségük figyelembe vételével* - szalvétát, az ízléses terítést. A csoportok szokásrendszerétől és a lehetőségektől függően alkalmazzuk az önkiszolgálást, illetve a naposi rendszert. Az étkezési szokásokat az óvónő úgy alakítja ki, hogy minél kevesebb várakozási idő maradjon, jól szervezeten, lehetőleg a folyamatosság módszerével élve. A gyermekeknek különböző táplálkozási szokásaik vannak. A felnőttek megismerik a szülők segítségével ezeket, és kellő toleranciával fogadják el a kezdeti étvágytalanságot, válogatást, ugyanígy figyelembe véve az orvosilag igazolt, különböző érzékenységgű gyermekek étkezését, és ennek elfogadtatását a többi gyermekkel is. Később ösztönözzük a gyermekeket, de nem kényszerítjük az ételek elfogyasztására. A nagycsoportos gyermekek maguknak kenhetik a kenyeret, így még többen kedvet kapnak az étkezéshez, és ez által fejlődik önállóságuk is. A nyári időszakban a tízórait lehetőség szerint a teraszon fogyasztjuk el.

Biztosítjuk, hogy a nap bármely szakában ihassanak.

Az öltözködés, védekezés a hőmérséklet és időjárás változásai ellen és lehetőséget nyújt a gyermekek ízlésének és önállóságának fejlesztésére is.

Az öltözőben minden gyermek saját tároló hellyel rendelkezik, mely a jelével ellátott. A szülőknek a váltóruhák elhelyezését vállfás zsákban javasoljuk. Segítjük őket abban is, hogy milyen típusú ruhákat hozzanak gyermekeiknek. Kérjük a gyermekek ruháinak jellel történő megjelölését. A téli időszakban az öltözőben található fogasok és ruhaállványok, szárítók

segítenek az öltözékek elhelyezésében. Az elhelyezett kilépők megakadályozzák, hogy vizes legyen a gyermekek zoknija.

Az óvodapedagógusok és a dajka nénik is segítséget nyújtanak az öltözködés sorrendjének kialakításában, egyre inkább teret engedve a gyermekek önállósági törekvéseinek. Pozitív megerősítéssel motiváljuk őket a feladat elvégzésére illetve az egymásnak történő segítségnyújtásra.

Megismertetjük gyermekeinket a réteges öltözködéssel, mely minden évszakban segít abban, hogy a hőmérsékletnek megfelelő ruházattal tudják védeni egészségüket.

Az óvodában csendet, biztosítunk a pihenéshez a gyermekek egyéni alvásiigényének figyelembevételével. Az óvodapedagógus mesével, énekkel altat, s felfigyel a zaklatott, nyugtalan gyermekekre. A gyermekek alvási szokásait az óvodapedagógus tiszteletben tartja.

Az iskolát megelőző időszakban gyermekeink rövidebb ideig pihennek, csendes játékkal töltik idejüket.

A nyári melegben a csoportszobák túlzott felmelegedése miatt lehetőség szerint a gyermekeket a tornaszobában altatjuk.

5.1.2. A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése, mozgásigényük kielégítése

A mozgás a gyermek legtermészetesebb megnyilvánulási formája.

Az óvodáskor egész időszakában kedvezően befolyásolja a gyermeki szervezet növekedését, teherbíró- képességét és az egyes szervek teljesítőképességét. Az óvodába kerülve az egészséges gyermekek szeretnek ugrándozni, futkározni, csúszni-mászni, manipulálni, vagyis mozogni.

Lényeges a megfelelő motiváció, a mozgásra inspiráló biztonságos környezet kialakítása, a mozgásos tevékenységek pozitív megerősítése, a szükséges és elégséges szabályok megtanítása. Fontos feladatunk, hogy gyermekeink napirendjét úgy alakítsuk, hogy a tornának, játékos mozgásoknak és az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységeknek teremben és szabad levegőn, eszközzel vagy eszköz nélkül, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve minden gyermek számára lehetőséget biztosítsunk az egész nap folyamán. Óvodánk udvarának kialakításánál figyelembe vettük azt, hogy a telepített játékok, segítségével minden gyermek megtalálja a fejlettségének, érdeklődésének, temperamentumának legmegfelelőbb tevékenységet.

A labdajátékokra alkalmas füves terület és a futásra, versengésre használható lebetonozott rész, valamint a trambulín is jó lehetőségeket biztosít a változatos mozgásformák gyakorlására.

A legnagyobb betonfelület alkalmas arra, hogy a gyermekek megtanuljanak kerékpározni, ki-ki a méretének megfelelő járművel, tudása szerint két vagy három keréken. Pedál nélküli kerékpárjaink segítik a gyermekek egyensúlyérzékének fejlődését.

Rendszeresen kivisszük az udvarra a testnevelési foglalkozásokon használt eszközöket is. Ezzel zavartalan gyakorlási lehetőséget biztosítunk az irányított mozgástevékenység alatt megismert mozgásformák többszöri ismétlésére. A mozgásos játékok során a gyermek választhatja meg játékát, társait. Óvodánkban az udvaron tartózkodásnál lehetőséget biztosítunk arra, hogy a testvérek, barátok rendszeresen találkozzanak. Az együttmozgás sikeres, jó hangulatú tevékenységgé válik, pozitív élményt nyújt, ez újabb cselekvésre készítet. A szabadban szervezett énekes játékok is jól szolgálják a gyermek mozgásszükségleteinek kielégítését.

Óvodánk tornaszobáját a szervezett mozgásos tevékenységeken kívül a szabad mozgásra is felhasználjuk. A biztonságosan elhelyezett tornaszereken a gyermekek maguk találhatnak ki feladatokat, mozgásformákat a szabad játéktevékenység alkalmával. A sokféle mozgásra serkentő tárgy megindítja a gyermekek képzeletét, éberen tartja figyelmüket, új játékok kitalálására indítja őket.

A szabad mozgás biztosítására jó alkalmat adnak a városban és a városon kívüli séták, a kirándulások, ahol a megváltozott környezet és terep másféle mozgáslehetőséget rejt magában. Eszközeinket folyamatosan karbantartjuk, bővítjük, hiszen az újabb eszközök, játékszerek bekapcsolása gazdagítja a mozgáskínálatot, mozgásra készítet hatása mellett ébren tartja a gyermek fantáziáját is. Így a mozgást nem kell külön megszerettetnünk a gyermekkel, mert állandó belső készítetést érez a mozgásra, örömmel és természetes módon gyakorolja azt, fejlesztve egész személyiségét.

A szervezet felfrissítése, megmozgatása a mindennapok folyamán spontán és szervezett formában zajlik.

A mindennapos szervezett mozgás anyaga lehet a már megismert gimnasztikai gyakorlatok, törzsgyakorlatok, mellyel a helyes testtartás kialakulását segítjük elő. Beépítjük a láb és tartásjavító mozgásanyag egyes elemeit is, valamint alkalmanként zenés tornát szervezünk. Az eszközöket is biztosítjuk, ami a tevékenység gazdagításában is lehetőséget nyújt. A botok, kendők, szalagok a speciális tartásjavító, korrigáló gyakorlatokhoz, vagy a mozgásos népi gyermekjátékokhoz is hasznosak. Nem hagyjuk figyelmen kívül a napfény, a levegő kedvező hatását sem, ezért a mozgást lehetőleg a szabadban végezzük. A csoportszobában tartandó mozgás idejét mindenki maga dönti el. Jó gyakorlat a délelőtti játék utáni időszak, mielőtt a gyerekek kimennének levegőzni. A nyugodt, derűs légkörű, játékban gazdag, kellő intenzitású testmozgással nemcsak a kondicionális és koordinációs képességek fejlődését biztosítjuk, hanem hozzájárulunk a gyermekek személyiségének differenciált fejlesztéséhez is.

Változatos eszközök alkalmazásával, a gyermekek önálló szabad mozgásának biztosításával próbáljuk elérni, hogy a mindennapi mozgás örömet jelentsen a gyermekek számára.

5.1.3. A gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése

Az óvodai élet tevékenységrendszere segíti a mentális egészség védelmét, a jóllét állapotának kialakulását, amelyben az egyén meg tudja valósítani képességeit, s amely segíti kapcsolatainak kibontakozását, kiteljesedését. Célunk, hogy elősegítsük a kiegyensúlyozott pszichés fejlődést, támogassuk a gyermekek környezethez történő alkalmazkodását, és pozitív hatást gyakoroljunk a gyermek személyiségének fejlődésére. A csoportban dolgozó óvodapedagógusok a gyermekeket megismerve érzik minden rezdülésüket. A gyermekeknél jelentkező eltérő viselkedési formák esetén igyekeznek kideríteni szülői segítséggel a kiváltó okokat. Amennyiben a probléma nem megoldható, kérjük az óvodapszichológus illetve egyéb szakemberek segítségét.

A testileg egészséges gyermekek óvodába járása segíti elő a fertőzések elkerülését. A szülők felelőssége, hogy erre figyeljenek, melyre felvilágosító munkánk kapcsán felhívjuk a figyelmüket.

Amennyiben az óvodában megbetegszik a gyermek fokozott gondoskodással, elkülönítve gondozzuk a szükséges intézkedések megtételével. A fertőzések terjedését a gyakori szellőztetéssel, edzéssel, megfelelő öltözködéssel, külön törölköző használatával igyekszünk meggátolni.

Az óvodás korban kialakuló alakváltozás, a növekedés, a családból hozott mozgásszegény életmód gyakran okoz hanyag testtartást. A mindennap szervezett mozgásos tevékenységek, a prevenciós fejlesztő tornák, a mozgási igény kielégítése segít a gerinc deformitások megelőzésében. A lábboltozatot erősítő, heti rendbe beépített lábtorna segít a gyermekek lábtartásának javításában. A gyermek egészséges életmódját úgy lehet biztosítani, ha minden nap edzési lehetőségük van. A Vitamintorna elemeit is beépítjük a napi mozgásformákba. Óvodai szintű egészségnapjainkon minden csoportunknak lehetőséget adunk a mozgásforma megismerésére. Erre legtöbb alkalmat a szabadban tartózkodás biztosít, mely növeli a gyermekek ellenálló képességét. Ezért mindennap - ha lehet kétszer is – a szabadban tartózkodunk.

Az óvónők figyelembe veszik a gyermekek egyéni érzékenységét. Gyermekeinket védjük a túlzott napon történő tartózkodástól. Biztosítjuk az árnyékos helyeket, bőrüket napkrémmel védjük. A bőr védelme a téli időszakban is fontos, ajakír, kézkrém használata ekkor is szükséges. Nagycsoportosainknak hetente egyszer uszodalátogatást szervezünk. Célunk szakemberek segítségével a víz megszerettetése a gyermekek vízhez szoktatása.

Edzési lehetőség a kerékpározás, rollerezés, az udvaron, gyalogtúrák szervezése a városban és a téli időszakban a szánkózás, csúszkálás.

5.1.4. A gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet

Az óvoda feltételrendszere befolyásolja a gyermekek egészséges életmódjának szintjét. A gazdag tárgyi környezet - ha megfelel az egészségügyi előírásoknak és esztétikus, nyugtató hatású színharmóniát áraszt - jó alapot ad az óvodai nevelőmunkához.

Az óvoda épületét a nevelési, fejlesztési feladatok megvalósításának figyelembevételével az óvónők esztétikusan rendezik be. A több funkciót betöltő csoportszobák alkalmasak a szabad játékra, a tevékenységek végzésére, az étkezésre, az alvásra, a pihenésre. A csoportszoba barátságossá, otthonossá, esztétikussá tétele az izlésközvetítés miatt, valamint a gyermekek jó közérzetének biztosítása miatt fontos.

Csoportszobáink nagy ablakfelületek, illetve lámpatestek által megvilágítottak. Tavasztól ősziig a terasz árnyékolóját használjuk. Kiemelt jelentőségűnek tartjuk csoportjaink és egyéb helyiségeink tisztán tartását. Fontos a folyamatos szellőztetés. Bútoraink világosak, játéktartóink vásárlásánál a természetes anyagból készültet részesítjük előnyben, de az esztétikus könnyen tisztítható műanyag tárolókat is alkalmazzuk.

Az óvoda legfontosabb fejlesztési tere az udvar. Az udvar akkor tölti be funkcióját, ha a gyermekek szinte egész napjukat kinn tölthetik. Az udvaron lehetősége van a csoportnak külön terület használatára, hogy a beszoktatás ideje alatt a gyermekek bármikor megtalálhassák, lássák óvónőjüket. Ugyanakkor alkalmas az udvar nagy közös játékra, ahol kicsik-nagyok, barátok társaikkal együtt játszhatnak.

Az udvaron árnyékos és napos játszórészek találhatóak, vannak füves, homokos, betonos és gumilapos részek, veteményes és virágoskert, kerti tó. Fedett homokozók biztosítják a gyermekeknek az építési, homokozási lehetőségeket. Udvarunkon mozgásra készített, természetes anyagból készült szabványnak megfelelő játékeszközök találhatóak, melyek felülvizsgálata folyamatos. Minden esetben (csoportszobában, udvaron) egyaránt szem előtt tartjuk a mindenkori előírásokkal összhangban, hogy a gyermekeket biztonságos és balesetmentes játékok vegyék körül. Minden héten az ezzel megbízott dolgozónk szemrevételezi a játékokat, hiba esetén az eszközöket a javítás elvégzéséig lezárjuk a gyermekek elől. Célunk a gyors javítás, hogy gyermekeink újra élvezhessék a játékot. A gyermekekkel megismertetjük a játékok használatához kapcsolódó óvó-védő szabályokat, melyek naponta felelevenítésre kerülnek. Amennyiben az óvodában baleset történik, az elsősegélynyújtást követően átvisszük a gyermekeket az orvosi rendelőbe. Szükség esetén

mentőt hívunk, illetve haladéktalanul értesítjük a szülőt. Követjük a balesetknél előírt törvényi előírásokat.

Az udvar tágassága lehetőséget ad énekes játékok, dramatikus játékok, mesélés színhelyének megfelelő kiválasztására, valamint a terasz árnyékolója alatt rajzolás, mintázás, kézi munka, barkácsolás, vizes játékok gyakorlására.

A többi kiszolgáló helyiség elrendezése is a gyermek kiegyensúlyozott fejlődését biztosítja – öltöző, mosdó, folyosó.

Az óvoda külső és belső környezete segíti a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítását.

5.1.5. A környezettudatos magatartás megalapozása:

A jövő nemzedékek számossága, sora és sorsa a ma döntéseink és tetteink múlik. Gyermekünkben az óvodai élet során tudatosítjuk, hogy az ember felelőssége a természeti és társadalmi környezet megóvása.

Óvodánk külső és belső környezetének kialakításával törekszünk arra, hogy környezetünk esztétikája örömteli érzést váltson ki az ide belépő gyermekekből és felnőttekből is. Ez segíti a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások kialakítását.

A gyerekek nevelése életkorhoz igazodó tevékenységközpontú módszerekkel zajlik – sok-sok játékos tevékenységgel, szenzitív módszerekkel, terepen való tapasztaltatással, felfedezéssel.

Lehetőséget adunk arra, hogy a gyermek rácsodálkozhasson, gyönyörködhessen a természetben és az emberi környezetben rejlő csodákban, s megtanítjuk, hogy ezeket tiszteljék, becsüljék, védjék. Megismerje szűkebb és tágabb környezetét.

Kiemelten kezeljük városunk természeti és épített környezetének megismerését, a lokálpatriotizmus megalapozását.

Olyan felnőtt közösség dolgozik itt, ahol mindenki tisztában van a fenntarthatóság gondolatával, mely szellemiségében a fenntarthatóság pedagógiája alapján működik. Munkahelyi életmódjával és munkájával pozitív mintát nyújt a környezettudatos magatartásra, az egészséges életmód szokásainak megalapozására, a közösségi egészséges életvitelre.

Zöld óvodaként az óvodapedagógusok a fenntarthatóságot célul kitűző nevelési elképzeléseiket maradéktalanul megvalósíthatják. A gyermekeket tudatosan készítik fel a fenntartható életre. A szülők tudják, hogy gyermekeik megismerkednek a fenntartható életvezetés alapjaival, mert az óvodába lépés kezdetétől képet kapnak az óvoda zöld tevékenységeiről, melyekbe aktívan be is kapcsolódhatnak.

Az óvodai környezeti nevelés elsősorban a szokásokon, a hétköznapi apró történésein keresztül érvényesül, **mely** a mi Zöld óvodánkban így valósul meg:

- Megismertetjük a gyermekeket a helyi természeti és épített környezettel és ezek védelmével:
 - Egészségnapokat szervezünk a városi egészségnevelő közreműködésével
 - Az ivás lehetősége mindig biztosított.
 - Udvarunk lepke és rovarbarát, lágymű- és fás szárú növényekkel
 - Veteményes-, fűszer-, és virágos kertünk, kerti tavunk van.
 - Új növényeinket tudatosan telepítjük
 - A konyhai ételmaradékot kutyamenhelyre szállítják.
 - A dajka néni a környezetkímélő tisztítószerket is rendszeresen használják.
 - Szőnyegtisztító és atkamentesítő takarítógép is biztosítja szőnyegek tisztaságát.
 - Ültetünk kukoricát, borsót, palántázunk paradicsomot, melyek gondozásában részt vesznek a gyermekek is.
 - A veteményeskertben megtermelt zöldségeket közösen fogyasztjuk el
 - Minden csoportunkban van természetsarok – a gyűjtött kincseinkkel, növényeinkkel, a vizsgálódáshoz szükséges eszközökkel.
 - Bútoraink és tárolóink természetes anyagokból készülnek.
 - Csoportjainknak egyéni arculatuk van.
 - Folyosónkon akváriumok találhatóak
 - Szelektíven gyűjtjük a papírt, a műanyagot, az elemeket, csoportos és óvodai szinten.
 - Az óvodai adminisztráció által elrontott papírokat a gyermekek felhasználhatják.
 - A világnapok megünneplése kiemelt jelentőségű.
 - Az egész óvodában vigyázunk a tisztaságra.
 - Saját fűszerkerti gyógynövényeinkből főzünk teát.
 - Saját komposztálónkba gyűjtjük a zöld hulladékot
 - Nagycsoportos gyermekeink maguk készíthetik el tízóraijukat.
 - Együtt készítünk a gyermekekkel gyümölcs- és zöldségsalátákat, befőttet, savanyúságot télire.
 - Teakonyhánk sütőjében sül a tök, az alma, a krumpli
 - Kiszolgáló helyiségeink emberközpontúak
 - Mozgásfejlesztő eszközeink beszerzése folyamatos
 - A szabadban töltött idő kincset ér az egészség megóvása érdekében.
- A séták, kirándulások, túrák kiemelt helyen szerepelnek pedagógiai programunkban.

- Takarékosan használjuk a villanyt, ha nincs szükség rá lekapcsoljuk. Csaptelepeink, WC öblítőink víztakarékosak, kevert csapvizet használunk.
- A gyerekek megtanulják az időjárásnak, a terepnek megfelelő öltözködést, a rovarok és a napsütés elleni védekezést.
- Óvodánk Madárbarát Óvoda programban is részt vesz. Gondoskodunk télen-nyáron a hozzánk érkező madarokról.
- Folyamatosan gyarapítjuk a környezeti nevelésben szükséges szakirodalmat, a gyermekeknek és a felnőtteknek egyaránt, kialakítottuk „Zöld” könyvtárunkat.
- A nevelőtestületünk által összeállított játékgyűjtemény segíti gyakorlati munkánkat.
- A gyermekek a kertgondozáshoz kisméretű kerti szerszámokat használnak.
- Udvarunkon kerti vízórák kerültek felszerelésre.

Együttműködés a szülőkkel:

- Érezzék, hogy olyan közösséghez tartoznak, ahol a „közös nevelés” eredményeként gyermekeink személyisége a felnőtt mintákon keresztül is fejlődik, gazdagodik.
- Óvodai pályázatok kerülnek kiírásra.
- Zöld jeles napok: Föld napja, Madarak, fák napja melyen együtt tevékenykedünk.
- Virágos óvodáért programba bekapcsolódás
- Gyümölcs- és zöldségnapok biztosításával segítik az egészséges életmód alakítását.
- Önkéntes feladatvállalásokat tesznek (játékok, bútorok javítása, kirándulások szervezése, rendezvények lebonyolítása)
- Újra hasznosítható anyagokat hoznak az óvodába
- Zöld híradónkról tájékozódnak az aktuális hírekről, környezetvédelmi írásokat olvashatnak.
- Szülői értekezletek témáinak kiválasztásánál javaslatot tehetnek
- Az alkotó napokon újrahasznosított anyagokból eszközöket készítünk
- Lehetőséget adunk foglalkozások bemutatására.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

Megismerik az egészségnevelés fő területeit:

- A testápolási szokásoknak megfelelően önállóan, felszólítás nélkül tisztálkodnak, fogat mosnak, fésülködnek.
- A tisztálkodási eszközökre vigyáznak, helyére teszik. Zsebkezdőjüket önállóan használják.
- Önállóan eldöntik, hogy mennyi ételt fogyasztanak, önállóan szednek, töltenek a kancsóból.

- Ismerik és tudják az evőeszközök helyes használatát.
- Esztétikusan megterítenek, vigyáznak az asztal és környezete rendjére, tisztaságára.
- Önállóan öltöznek, vetkőznek, ruhájukat ki-be gombolják, cipőjüket befűzik, bekötik, ruhájukat összehajtvá polcukra helyezik.
- Környezetükben igyekeznek mindenütt rendet tartani.
- Kialakul bennük a tiszta, esztétikus környezet igénye, vigyáznak arra, ügyelnek saját külsejükre, melyben megjelenik a szépre, ízlésesre törekvés.
- Tisztában vannak a környezet védelmének fontosságával. Az óvodában megismert zöld tevékenységeket folytatják a következő életszakaszban is.

5.2. Az érzelmi, az erkölcsi, és az értékorientált közösségi nevelés

Az óvodás korú gyermek életét érzelmei vezérik. Az érzelmek nemcsak színezik életünket, hanem belső egyensúlyt, harmóniát is teremtenek, cselekvésre indítanak bennünket, hiszen gyermekeink csak úgy alkothatnak, tevékenykedhetnek, szárnyalhatnak igazán, ha ezt meleg, szeretetteljes, állandó értékrendet közvetítő, kiegyensúlyozott légkörben tehetik. Az óvodába lépéskor meghatározó az első benyomás, a kedvező érzelmi hatás, az óvodapedagógus mintája, aki hangsúlyaival, gesztusaival, mimikájával is kifejezi érzelmeit, hiszen óvodáskorban a modellválasztás legfőbb indítéka a szeretet. A beszoktatás időszaka határozza meg a gyermekeknek az óvodához kialakuló érzelmi kötődését. Óvodánkban a gyermekek szüleikkel együtt ismerkednek meg az óvodai élettel. A szülő jelenléte biztonságot ad a gyermeknek, a szülő pedig megismerheti az óvoda belső életét, a napirendet, a szokásokat. A beszoktatásban mindkét óvodapedagógus részt vesz együttműködve a dajkával. Figyelembe veszik a gyermek egyéni képességeit, otthonról hozott szokásait.

A nyár folyamán gondosan előkészítjük ezt az időszakot.

A pedagógusok énekkel, ölbeli játékokkal, mondókákkal könnyítik meg az első heteket. A vegyes csoportoknál a nagyobb óvodások segítenek – játékokra hívás, bábozás, verselés, mosdóhasználatnál, öltözködésnél segítség nyújtás– az érzelmileg bizonytalan gyermekeknek. A gyermekek biztonságérzetének fokozása érdekében az „Én már itt vagyok!” jel rendszert vezettük be. A gyermekek az óvodába érkezéskor felteszik a jelüket, és leveszik, ha hazamennek. Így minden nap ránézve a táblára le tudjuk olvasni róla, hogy kik hiányoznak, megbeszéljük, hogy miért, ezzel is erősítve a közösséghez tartozás érzését. A reggeli személyes percek lehetőséget adnak az élmények, problémák megbeszélésére. Minden csoportunkban figyelünk arra, hogy a gyermekek életkoruknak megfelelően tevékenykedhessenek. Az

összetartozás érzését erősítik az óvoda hagyományos rendezvényei, a csoportok között szervezett programok.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében együttműködünk a speciális felkészültségű szakemberekkel.

Segítjük az óvodában a gyermekek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését és éntudatának alakulását. Egyértelművé tesszük az együttélés szokásait, normáit, és elősegítjük az azokhoz való alkalmazkodást. Teret engedünk önkifejező törekvéseinek. Fontos a gyermekekben kialakítanunk a különbözőségek elfogadását, tiszteletét, erősíteniünk kell bennük az egymásra odafigyelést, a segítőkészséget, önzetlenséget. Óvodánk olyan fészek, otthon, gyermekeink számára, ahol elsődleges az érzelmi biztonság, melynek éltető eleme a szeretet.

Tudjuk, hogy az egészséges érzelmi élet és a társas életre való képesség összefügg. Kikerülve a családi védettségéből a gyermek a szocializáció egy másik szakaszába lép. Ilyenkor meghatározó szerepet tölt be az óvodapedagógus, aki elsősorban az anyát helyettesíti. A gyermek- óvodapedagógus, gyermek- dajka, gyermek- gyermek között létrejövő érzelmi kapcsolat minősége befolyásolja szociális érzékenységét, közérzetét. A jó közérzet pedig növeli a biztonságérzetet, a gyermeket nyitottá teszi a társas kapcsolataiban és a közös élmények befogadására is. A sokféle tapasztalat, a közös tevékenykedés erősíti a gyermekekben a társak szeretetét, a közösségi érzés erősítését, s mindezek pozitívan befolyásolják a gyermekek erkölcsi, akarati tulajdonságait, szokás és szabályrendszerét.

A gyermekek nyitottságára építünk, segítve a szűkebb és tágabb környezet megismerését, a természetben és az emberi környezetben mutatkozó jóra és szépre való rácsodálkozást, megbecsülést. Ezek által a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz, a családhoz való kötődés alapjait alakítjuk ki a gyermekekben.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- A gyermekek ragaszkodnak óvodájukhoz, társaikhoz, a velük foglalkozó felnőttekhez.
- Betartják a helyes viselkedés szabályait, és erre figyelmeztetik társaikat is.
- Segítenek egymásnak, együtt éreznek a közösség tagjaival. Szívesen dolgoznak a közösségért.
- Konfliktusok esetén egyezkednek társaikkal
- Érdeklődnek társaik, barátaik iránt. Óvodán kívül is szeretettel köszöntik egymást.
- Ismerik képességeiket, tudják értékeiket, hiányosságait.
- Kezdeményezők, kinyilvánítják tartósabb érdeklődésüket.
- Igyekeznek legyőzni a felmerülő akadályokat.
- Érzelmileg éretté válnak az iskolakezdésre.

5.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

A gyermek tevékenységének állandóságát a gyermek érdeklődési vágya tartja fenn. A gyermekek kíváncsisága, utánzási kedve valamint a meglévő tapasztalatai, élményei fejlesztik az értelmi képességeket – az érzékelést, észlelést, emlékezetet, figyelmet, képzeletet, gondolkodást, alkotó képességet. A kíváncsiságot felkeltő tevékenységek során szerzett tapasztalatok folyamatos feldolgozása további élményekhez juttatja a gyermeket, fejleszti az egyszerű gondolkodási műveletek alkalmazását, ismeretek emlékezetben tartását. A sikerélmények hatására az emlékezeti bevésés erősebb és újra átélésre ösztönzi a gyereket. Az érzelmi többlet fokozza értelmi fogékonyságát. A közös tevékenységek, tapasztalatszerzés, a beszélgetések során ráérez az együttgondolkodás öröme, alakul kifejező – és problémamegoldó készsége, fejlődik gondolkodása. A gyermek a differenciált bánásmód hatására jut el a saját értelmi képességeinek legmagasabb szintjére. A különböző mozgástapasztalatok, változatos tevékenységek hatására eredményesen fejlődnek a megismerő funkciók. Fontos feladatunk a gyermekek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása.

Mindehhez ösztönző környezetet biztosítunk a gyermekek számára. Lehetőséget teremtünk a játékfajták kipróbálására, saját elképzelésük szerinti továbbfejlesztésre. A tapasztalati tanulás – spontán és szervezett – eszköztárának biztosítása óvodán belül – csoportszoba, udvar – és kívül is biztosítja valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet, és a kreativitás fejlődését. Gyermekeink tevékenységét folyamatosan figyelemmel kísérjük, szükségesnek érezzük a tudatos pedagógiai jelenlétet a gyermek szabad tevékenységében.

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat.

Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása, a beszélő környezettel, helyes minta és szabálykövetéssel van jelen.

Az óvodapedagógusok lehetőséget biztosítanak arra, hogy nyugodt légkörben, életszerű helyzetekben minden gyermek beszélhessen arról, ami érdekli, ami foglalkoztatja. Az óvónők tiszta és szép beszéde, jó kérdés kultúrája mintát nyújt, ösztönzést ad a kisgyermeknek a beszédre.

Figyelünk arra, hogy a gyermekek mindig választ kapjanak kérdéseikre. Dicsérjük és biztatjuk a bátoritanabb gyermekeket, serkentve őket a beszédre. Tudatosítjuk a gyermekekben, hogy ugyanarra a kérdésre többféle válasz is adható, több is lehet igaz, és szabad tévedni is.

A beszédfejlesztésben nagy szerepe van az élményeknek.

A közös élmények során lehetőséget biztosítunk a spontán megnyilvánulásokra, észrevételeik elmondására, ezzel fejlesztve beszédkedvüket és beszédbátorságukat. A gyermekek egymás közötti kommunikációjára számtalan lehetőséget teremt a játék. Itt a gyermekek olyan szituációkat teremtenek, olyan szerepeket játszanak el, amelyekben a felnőttektől hallott beszédfordulatokat gyakorolják. Támogatjuk a gyermekek egymás közötti kommunikációját. Fejlesztő hatásúak a szabályjátékok és az óvónő által kezdeményezett anyanyelvi játékok, melyek teret adnak az artikuláció, a szókincs, a kifejezőkészség fejlesztéséhez *(pl. hangutánzó játékok, fonémahallást fejlesztő játékok, légzési technikát segítő játékok stb.)*

Az énekek, mondókák ismételtetése is elősegíti a helyes artikulációt, a szavak szép, pontos kiejtését. A nyelvi képességek fejlesztésének leghatásosabb eszköze a mese, vers, bábozás és a dramatikus játékok. Ezeken keresztül a gyermekek gyakorolják a helyes ejtést a tiszta beszédhallást és a nyelvtanilag helyes beszédet. A dramatikus helyzetek lehetőséget adnak a társalgási kedv fokozására, önálló versmondásra. A drámajáték kiválóan alkalmas a metakommunikáció széles skálájának kibontakoztatására, s ez által teret ad a gyermek szabadon szárnyaló önkifejezésének.

Fontos feladatunk, hogy figyeljünk azokra a gyermekekre, akik beszédhibával, beszédgátlással, beszédbeli elmaradással küzdenek. Logopédiai szobánkban a Pedagógiai Szakszolgálat logopédusa heti két napon nyújt szakszerű ellátást gyermekeinknek.

Ahhoz, hogy a gyermekek az élet produkálta helyzetekben mindig gyorsan és megfelelően tudjanak eligazodni, megismertetjük velük a helyes viselkedés és együttélés elemi szabályait, melyeket természetes élethelyzetekben gyakorolhatnak.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- A gyermek képes a kapcsolatteremtésre, érti a közléseket, tud szemkontaktust tartani
- Képes kifejezni magát, szókincse korának megfelelő
- Helyesen, tisztán, érthetően beszél
- Beszédritmusa folyamatos
- Egyszerű és összetett mondatokban is kifejezi magát
- Közlésvágyát késleltetni képes, társára odafigyel, türelmesen végighallgatja
- Érti és alkalmazza a metakommunikáció eszközeit

5.4. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztése és fejlődésének elősegítése

A jó képességű gyermekek és a fejlődésben elmaradó gyermekek ugyanúgy támogatást igényelnek.

Az óvodába kerüléstől a gyermek fejlődését nyomon követő dokumentumaink tükrözik a gyermekek fejlődési ívét.

A pedagógusok folyamatosan együtt élnek a gyermekekkel, együtt tevékenykednek velük. Ez ad lehetőséget a folyamatos megfigyelésre a gyermek óvodába kerülésének első pillanatától. Lényeges hogy minden gyermeknek legyen lehetősége érdeklődésének és képességeinek megfelelően tevékenykedni.

Az óvodában a leggazdagabb fejlesztést a játéktevékenység biztosítja, ehhez a helyet, az időt, az élményt és a kiegészítő kreatív játékeszközöket biztosítjuk.

Felfigyelünk az olyan gyermekekre, akiknek bizonyos adottsága az átlagosnál lényegesen jobb, nagyon motivált bizonyos területen, és azokra a gyermekekre is akiknél a pszichikus struktúrák fejlődésénél eltérést tapasztalunk, magatartási problémák nehezítik a beilleszkedést, illetve nem megfelelő családi háttérrel rendelkeznek.

A magatartási problémákkal küzdő gyermekek esetében legtöbbször a Pedagógiai Szakszolgálat pszichológusának segítségével, illetve az óvodapszichológus közreműködésével próbálunk eredményt elérni.

A tanulási nehézséggel küzdő gyermekek fejlesztése az óvodapedagógusok és a Pedagógiai Szakszolgálat fejlesztő pedagógusa által történik. A napirendbe beépített egyéni fejlesztést az óvodapedagógusok a csoportban végzik. A fejlesztő munka célja, hogy a gyermekek kiegyensúlyozatlan képességstruktúráját kiegyensúlyozottabbá tegye és a képességeket, készségeket megerősítse annak érdekében, hogy a gyermekek tanköteles koruk eléréséig pótolni tudják a különböző területen jelentkező elmaradásokat.

Igénybe vesszük a Pedagógiai Szakszolgálat egyéb szakembereinek: logopédus, pszichopedagógus segítségét is. Szükség esetén szakvizsgálatot, iskolaérettségi és szakértői vizsgálatot kérünk. A vizsgálatok eredményei határozzák meg a fejlesztendő területeket.

Fejlesztő tevékenységünk akkor sikeres, ha a segítő szakemberek folyamatosan konzultálnak a szülővel, pozitív megerősítéssel ösztönzik a gyermeket és a szülőt is az együttműködésre. Fontos, hogy tudassuk a szülővel hogyan tud ő is segíteni, milyen játékok, tevékenységek otthoni gyakorlása szükséges. Éreztetjük vele, hogy gyermeke fejlődésének segítése szülői feladat is.

A tehetséggondozás a legtermészetesebb része a nevelésnek, mert a tehetséggondozás alapja, hogy minden gyermek megkapja az egyéni fejlődésének megfelelő környezetet.

A tehetséggondozás kiterjed a teljes óvodás korra és minden gyermekekre. A hatékony tehetséggondozás alapvető velejárója a differenciálás. Az óvodai tevékenységek során minden gyermeket támogatunk tehetségterületének, adottságterületének fejlődésében.

Pedagógiai munkánkba beépítjük a Polgár Judit által kidolgozott Sakkjátszótér Komplex Képességfejlesztő Programot szülői támogatással, mely során a gyermekek megismerkednek a sakk szimbólumrendszerével. A programot a heti rendbe beillesztve heti egy alkalommal szervezzük, a megadott tematika szerint.

Minden évben felmérjük, hogy humán erőforrásaink hány nagycsoportos gyermek bekapcsolását teszik lehetővé a programba.

A mozgásos fejlesztési lehetőségek széles tárháza biztosított, hely, idő és eszköz tekintetében is.

Óvodánkban lehetőséget biztosítunk az érdeklődő nagycsoportos gyermekeinknek, hogy ovi foci és ovi- kosár foglalkozásokon vehessenek részt, heti egy alkalommal.

A csoportokban megtalálhatók az alkotásra készítő vizuális eszközök, az újrahasznosítható anyagok, melyeket együtt gyűjtünk a szülőkkel .A gyermekek kreatív alkotó tevékenységét támogatjuk a gyermekek egyéni igényeihez igazodva.

Lehetőséget adunk a mesék feldolgozására, dramatikus játékkal, bábozással. Az anyanyelvi játékok segítik a szép magyar beszéd elsajátítását.

A zenei nevelés területén ritmus - és dallamjátzó eszközeink megismertetésével és rendszeres használatával erősítjük gyermekeink zenei adottságait.

A matematikai játékok segítik a gondolkodás fejlődését.

A környezet tevékeny megismerése és megtapasztaltatása fejleszti a gyermekek logikai képességét és lehetővé teszi, hogy jobban megismerjék saját környezetük értékeit, problémáit.

A társas, szociális kapcsolatok fejlesztésére összeállított játéktárunk fejleszti gyermekeink önfejlesztő, önerősítő, önmegismerő képességét. Óvodás korban a gyermekeknek általában ezek a gyenge pontjai, de ebben a korban ezek fejleszthetők a legjobban.

Vannak, olyan gyermekeink, akiknek bizonyos adottsága az átlagosnál lényegesen jobb, nagyon motiválhatók bizonyos területen, és ebből adódóan kitartóan, hosszú ideig képesek azzal a területtel foglalkozni.

Ezek a gyermekek a tehetségigérettek.

Az átlagon felüli adottsággal rendelkező gyermekeknek lényegesen kreatívabb tevékenységekre van szükségük, hogy fejlődni tudjanak.

A tehetségigéretes gyermekek számára tehetségműhelyeket szervezünk.

Célunk:

- A tehetségigérettek azonosítása, beválogatása

- Gazdagító program keretében hozzásegíteni a gyermekeket a továbbfejlődéshez
- Az átlagon felüli képességek, motiváció, kreativitás fejlesztése, gyengeségek erősítése

Feladataink:

- A gyermekek megfigyelése az óvodába lépés pillanatától. A megfigyelések rögzítése a fejlődési naplóban. Az átlagon felüli tulajdonságok kiemelése.
- Az iskolás kort megelőző évben a megfigyelések eredményeinek összegyűjtése az összesítő adatlapon, majd átadása a műhelyvezetőknek.
- A gyermekek beavogatása a Ryans féle skála alapján.

A tehetségigérek gondozásának tehetségterületei óvodánkban:

„Varázskézek” kreatív műhely

A térbeli- vizuális tehetségterületen, ahol a képkalkotáson át a plasztikai munkákon, térkomponáláson és a barkácsoláson keresztül sokféle manuális tevékenység megjelenik, amely tovább gazdagítja a résztvevő gyermekek alkotó tevékenységét.

„Iglíce” néptánc műhely

A testi- kinezetikus területen a népi mozgásos gyermekjátékokkal, dalos játékokkal és a gyermektánc lehetőségeivel ismerkednek a gyermekek. A műhely célja a szép, harmonikus ritmikus mozgás alakítása, a népzenevel történő ismerkedés.

„Pattogó-kapkodó” mozgás műhely

A testi- kinezetikus területen a mozgásos tevékenységen belül a labdával való játék kiemelésével, a felszabadult, örömmel végzett mozgásformák gyakorlására ad módot, mely segíti a gyermekek adottságainak magasabb szintre emelését.. Lehetőséget kapnak a gyermekek az általuk kitalált, mozgásformák kipróbálására, ezzel is fejlesztve kreativitásukat.

„Játszani jó!”- drámaműhely

A műhelymunka célja a verbális és vizuális kommunikáció által szükségleteiket, igényeiket megfogalmazni tudó, kreatív gyermekek nevelése, akik nem csak alkalmazkodni tudnak a változó környezet igényeihez, hanem aktívan részt vesznek annak alakításában.

A tehetségműhelyek komplex tehetséggondozó program szerint működnek, melyet a műhelyvezetők készítenek el. A műhelymunka dokumentációját műhelynaplóban vezetik. A műhelyekben segítő óvodapedagógusok segítik a műhelyvezetők munkáját. A műhelyek kialakítása, berendezése és az eszközök biztosítása a műhelyvezető és a segítő feladata.

A Nevelőtestület számára nyitottak a tevékenységek.

A Szakszolgálat szakembereit is bevonjuk a tehetséggondozó munkába.

Minden esetben felhívjuk a szülők figyelmét arra, hogy tehetségígéretes gyermekeiket milyen óvodán kívüli tehetséggondozó intézményekbe célszerű beíratni.

Tudatjuk az iskolával is, hogy milyen tehetségterületen fejlesztettük a gyermekek adottságait.

5.5. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Nevelési alapelveinkben megfogalmaztuk, hogy minden gyermekünk egyenlő eséllyel részesül a színvonalas nevelésben. Az óvodában az igazi esélyteremtést az jelenti, hogy a gyermekek egyéni sajátosságaihoz igazított fejlesztést kapnak. Óvodapedagógusaink feladata, hogy gyermekeink személyiségének teljes kibontakoztatását elősegítsék, és ne adjanak helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

Az egyenlő bánásmód követelményét érvényesítjük:

- a teljesítmények értékelése kapcsán
- a gyermeki jogok gyakorlása során
- a gyermek csoportban való elhelyezése során
- az iskolai élet megkezdése előtti információ átadásnál
- a szülőkkel való kapcsolattartásnál
- az óvodai ellátással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférések során
- az óvoda feladata az is hogy a tehetségígéretes és képességeihez viszonyítva rosszul teljesítő gyermekek részére segítséget nyújtson.

5.6. A szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységek

Gyermekeink szociokulturális háttere különböző az intézményben, ezért minden nevelési év kezdetén felmérjük a gyermekvédelemmel megbízott óvodapedagógussal a csoportokat.

Munkánk tervezésénél figyelembe kell vennünk az elfoglalt, időhiánnyal küszködő családok igényeit éppúgy, mint a szerényebb anyagi lehetőséggel bíró, több gyermeket nevelő, esetleg egy szülő családokét.

Felelősségünk különösen nagy a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelésében, fejlesztésében. A hátrányos helyzet esetenként a gyermek veszélyeztetettségét is magában hordja. Ők sok esetben tőlünk kapnak segítséget a világban való eligazodáshoz, a kultúra értékeinek megismeréséhez lelki és testi fejlődésükhöz.

Minden gyermeknek joga van ahhoz, hogy fokozott segítséget kapjon a fejlődését hátráltató körülmények leküzdéséhez, és esélyeinek növeléséhez.

Feladatunk:

- a családokkal való – együttműködésre készítő – kapcsolattartás.
- az óvodai beíratás támogatása, rendszeres óvodába járás elősegítése
- a gyermek nevelkedését segítő ellátásokról történő tájékoztatás
- a tolerancia, segítőkészség kialakítása, a másság elfogadtatása a gyermekekkel és a szülőkkel is.
- a mindennapi élethez szükséges készségek kialakításának segítése. (tanácsadás, külső segítség felajánlása)
- családi életre és egészséges életmódra nevelés
- a folyamatos információ cserére a megfelelő ember kiválasztása a csoportban dolgozó pedagógusok közül.
- segítség a szülőknek: közös programokon történő részvételi lehetőség biztosítása, motiválás a részvételre.

Tevékenységeink:

- Differenciált fejlesztés
- Egészségnevelés
- Tehetségígéretes gyermekek felkészítése
- Felzárkóztató foglalkozás a valamilyen területen lemaradóknak.
- A családi életre nevelés tanítása
- Kulturális rendezvények csoportos látogatása, ajándék jegyek biztosítása alapítványunk segítségével

6. Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladata

„A játék tanít, életre nevel

A játék alkotni, a világot szebbé tenni, megváltoztatni serkent.

Tanítani kell tehát, mert nem öröklődik.”

Dr. Andrásfalvy Bertalan

6.1.A játék

Az óvodás gyermek legalapvetőbb tevékenysége a játék, amely egyben óvodai nevelésünk leghatékonyabb eszköze. A játék a gyermek számára szabadon választott önkéntes, örömet nyújtó, önmagáért való tevékenység. A játék során fejlődik a gyermek megismerő

tevékenysége, társas kapcsolatai, gazdagodnak szocializációs érzelmei. A gyermek a játékban számtalan információt ad önmagáról, belső világáról, kellemes és kellemetlen élményeiről.

A játékvilágban bontakoznak ki a gyermeknek azon képességei, amelyekkel később a való világban eligazodik.

A játék a legfőbb személyiségfejlesztő eszköz az óvodás gyermek életében, mert benne minden tanulási tartalom: ismeret, jártasság, készség megjelenik, s így válik a pszichikumot, a kreativitást fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenységgé. Eredményképpen alapozódnak a képességek és alakul a magatartás.

Fontos feladatunk, hogy e tevékenység számára az óvodában nyugodt, kiegyensúlyozott, derűs légkörben tevékenykedtetésre motiváló közös élményeket, megfelelő időt, helyet és eszközöket biztosítsunk. A gyermek számára az válik élménnyé, ami a személyiségük belső életének eseményévé válik. A gyermek napjának nagy részét az általuk kezdeményezett szabad játékok töltik ki. Törekszünk a szabad játékok túlsúlyának érvényesítésére, amelyek gazdagítják a gyermekek személyiségét. Ezek a játékok azonban nem mindig olyan sokoldalúak, hogy önmagukban elegendő lehetőséget biztosítsanak egyes képességek fejlődésére. Az óvónő megteremti annak feltételeit, hogy minden gyerek saját igényeinek megfelelően játszhasson gyakorló-, szimbolikus- szerep-, konstruáló-, építő-, szabályjátékot. Tudatos jelenlétével segíti az élményszerű, elmélyült, gyermeki játék kibontakozását, ezt szükség és igény szerinti együttjátszással, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el. Óvodánk minden csoportszobájában állandó és variálható elkülönített helyeket, „kuckókat” biztosítunk az elmélyült, tartós tevékenységekhez, a csoport összetételét, életkorát, fejlettségét figyelembe véve.

A gyermekek játékában keverednek a különböző játékfajták.

A kisgyermek első valódi játszótársa a családban és az óvodában is a felnőtt. A gyermekek a tevékenységek elsajátításának kezdeti szakaszában bizonyos mozzanatokot újra és újra ismételnék, gyakorolnak. Ez lehet hang és beszéd játékos utánzása, gyakorlása, mozgásos tevékenység (*ugrálás, futás, eszközzel ismerkedés, stb.*) ismételtetése és manipulációs gyakorló játék, amikor a kisgyermek különösebb tartalmi motiváció nélkül ismételt egy mozdulatot (*pl.: tologat, ringat*). Ezzel a játékformával ügyesednek, többnyire megjelenik bennük valamiféle érzelem vagy szerep csírája, figyelemmel kell kísérnünk, indokolt esetben továbbfejlesztünk külső motivációval. Így már a kisebbeknél is megjelenik a szerepjáték.

A szerepjátékban a gyermek tapasztalatait, ismereteit, elképzeléseit, érzelmeit, az őt körülvevő környezetben ért pozitív és negatív élményeit reprodukálja.

Tükrözi a gyermek egész addigi életét, személyiségét, ezért fontos tiszteletben tartanunk, hisz egy igen intim tevékenységi forma.

Egyidejűleg szerepeket tanulnak, szituációkat játszanak el. Ezáltal fejlődik metakommunikációjuk, beszédképességük, ügyesednek, gyakorolják a mindennapi élet teendőit, hasznos szokásokat, az együttélés szabályait, alkalmazzák ismereteiket, egymástól is folyamatosan tanulnak.

A szerepjátékhoz szükséges eszközöket, kellékeket a gyermekek számára könnyen elérhető helyen tároljuk. Ezek bővítésébe folyamatosan bekapcsolódnak a szülők is.

A rendszeres, többször ismétlődő meseélmény igazi táptalaja a dramatikus játéknak és a bábozásnak. A mesék megelevenítésében résztvevő az óvodapedagógus, aki modellt ad egy-egy szereplő megformálásához. A kellékek biztosítása az óvodapedagógus feladata.

A bábozással az óvodapedagógusok előadása kapcsán ismerkednek meg a gyermekek. Csoportjainkban a gyermekek életkorának megfelelően ujj, fakanál, kézbábok, a gyermekek által készített bábok, asztali és álló paravánok motiválják a gyermekeket a bábok használatára. A konstrukciós játék fejleszti a gyermekek kreativitását, fantáziáját, kombinációs képességét, amennyiben több gyermek játszik együtt, alkalmazkodó képességüket is. Mindez indokolja, hogy minél több konstruáló játékra alkalmas játékeszközről, illetve anyagról gondoskodjunk. Konstruáló játékot lehet folytatni építőelemekkel, legóval, stb., de még izgalmasabb lehetőségeket nyújtanak a fantáziának és kreativitásnak: falapok, dobozok, színes papír, faág, stb.

A játékhoz kapcsolva jelenik meg a barkácsolás. A létrehozott alkotások lehetőséget teremtenek a barkácsolás pozitív előnyeinek gyakorlására, ahol elsajátítják a különböző szerszámok használatának, technikák sorrendjének munkafogásait. Megismerik az újrahasznosítás különböző lehetőségeit. Alakul társas kapcsolatuk, tanulják a társas együttlét, a viselkedés szabályait.

A szabályjáték az a játékfajta, amely a szabályok betartásával fejleszti a feladattudatot, megerősíti a gyermekek egymás közötti kapcsolatát. Lehetővé kell tenni a gyermekek ilyen irányú spontán kezdeményezéseit. Ez lehet nyelvi játék, logikai játék, mozgásos, dalos-, versenyjáték, hagyományos gyermekjáték-, mint bújócska-, fogócska-, tűz-víz-, vagy társasjáték. Az óvónő feladata ennél a játékfajtnál is a megfelelő hely és játékszer biztosítása, valamint a játék folyamán a gyermekek megfigyelése, segítségnyújtás, akkor és annyit, amennyi szükséges. Segíteni kell abban, hogy a gyermekek megtanulják a szabályokat betartani, nyerni és veszíteni tudni egyaránt, konfliktusaikat előbb-utóbb önállóan megoldani.

Az óvodapedagógusok a csoportokban a nyugodt légkör fenntartásához szükséges szabályokat alakítják ki, mert ez segíti az alkotó cselekvést, a sokféle manipulációt és az elképzelések valóra váltását.

Fontos, hogy olyan játékeszközök álljanak a gyermekek rendelkezésére, amelyek motiváló hatásúak, gazdagítja elképzeléseiket, segítik az elmélyült játék kialakulását, a játék fejlesztő hatását kiváltják. Óvodásaink számára az óvoda udvarán olyan játékeszközök találhatóak, amelyek biztosítják a motoros képességek, a mozgáskultúra fejlődését. A gyermeki játék hatékonysága, eredményessége érdekében folyamatosan bővítjük a csoportszobai és udvari játékok eszköztárát.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- A gyermekek képesek állhatatosan, több napon keresztül egyazon játéktémában együttesen részt venni
- A játékokban dominánsan jelentkezik a szimbolikus- szerepjáték. Ehhez a gyermekek önállóan kialakítják a teret, és eszközöket biztosítanak
- Bonyolult építményeket képesek létrehozni
- Élvezik a szabályjátékokat, és képesek a normák betartására
- Társas viselkedésükben megjelennek az óvoda által preferált viselkedési szabályok
- Interakciójuk gazdag, kulturált és érthető

6.2.A játékba integrált tanulás

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire.

Nevelésünkben a játék és a tanulás nem választható el egymástól. A tanulás olyan pszichikus funkció, amely a gyermekek érdeklődéséből, kíváncsiságából fakad.

A változatos játéktevékenységek gyakorlása, tapasztalatszerzése során alakulnak, fejlődnek tanulási képességeik. A környezetükben ért hatások, ingerek aktivitásra, cselekvésre serkentik gyermekeinket. Az érzékszervi, mozgásos tapasztalataink keresztül bővülnek, gazdagodnak ismeretei. A játék közben a gyermek problémák elé kerül, feladatot kap és old meg, kérdéseire mindig választ kap. Kialakul és fejlődik az önállósága, feladattudata, a kezdeményező, az alkotó és a szervezőképessége, kreativitása.

Ebben az életkorban előnyt élvez az utánzásos tanulási forma, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja, ahol az óvodapedagógus a modell, majd később gyermektársai is. A gyermeki tanulás az egész óvodai nap folyamán, az adódó helyzetekben,

természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg. A játékba integrált tanulás azt jelenti, hogy az óvodapedagógusok által kezdeményezett játéktevékenységek a játékidőbe ékelődnek, tagolódnak úgy, hogy nincs közben játékelrakás. A gyermekek e tevékenységek befejezése után igényük szerint visszatérhetnek eredeti játékukhoz, vagy újat kezdenek. Kivételt ez alól a kötött tevékenységek jelentenek.

A játékba integrált tanulásnak a kialakított szokás – és normarendszer, valamint a napirend adja a keretet. Az óvodapedagógus tudatosan és tervszerűen biztosítja a fejlődéshez szükséges differenciált tevékenység feltételrendszerét. Az óvodai nevelés komplex tevékenységrendszerében válik hatékonyá, eredményessé a tanulás: a gyermekek ismereteket sajátítanak el, jártasságaik, készségeik alakulnak, fejlődnek az intellektuális képességeik.

Mindehhez nagyon fontos, hogy gyermekeinket mindig olyan sikerélményhez juttassuk, amely motivációként hat cselekedeteire, biztosítja a harmonikus személyiség-fejlődést. Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során személyre szabott pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakoztatását.

A heti rend összeállításánál figyelünk arra, hogy jusson elegendő idő a gyermeki tevékenységek, kezdeményezések, ötletek és javaslatok meghallgatására, kipróbálására.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- Érzékelése, észlelése differenciált. *(Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának).*
- Vizuális és akusztikus észlelése differenciált *(Alak- háttér megkülönböztetése, rész- egész viszonyának felismerése, lényeg kiemelése, azonosságok, különbözőségek felismerése)*
- Megjelenik a szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem terjedelme.
- Megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, egyre nő a megőrzés időtartama.
- A cselekvő – szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás kialakulóban van.

6.3.Verselés, mesélés

A játék és a mese olyan varázsszerek, amellyel a legtöbb lelki és szellemi táplálékot nyújthatjuk gyermekeinknek, s amellyel a legbiztosabban várhatjuk fel őket a felnőtt korra. Az óvodáskor nyelve a játék és a mese, mely az óvodában a gyermekek és a velük foglalkozó felnőttek közös alkotása, hiszen a mese a felnőtt legszebb ajándéka. E személyes kapcsolatban,

mely gyermek és mesélő közt létrejön a gyermek érzelmi biztonságban érzi magát. A mesehallgatás intim állapotában belső képvilágot jelenít meg, s ez szükséges ahhoz, hogy később jól beszélő író, olvasó ember legyen.

A gyermek érzelmi állapotára építve fontos a mese, a vers iránti érdeklődés felkeltése, befogadására, megszerettetésére, elsajátítására való képesség megalapozása.

A természetes szorongás, félelem valódi ellenszere az érzelmi biztonság, amit a gyerek számára megfogható, és feldolgozható módon mesével és játékkal tudunk közvetíteni. Az óvodás gyermek számára a mesélés, verselés, mondókázás mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme. A mese a játékkal csaknem egyenértékű.

A mesében ugyanúgy az ő vágyai, kívánságai válnak valóra, mint a játékban, és a mese is „tanítja”, magyarázza, érthetőbbé, elfogadhatóbbá teszi számára a világot, feloldja szorongásait, segít feldolgozni rossz élményeit. Az ismétlés én erősítő hatású.

A gyerek az ismert mesében otthonos világban mozog, élvezi, hogy ura a helyzetnek, tudja mikor mi fog következni, és teljes önfeledtséggel tud megmerítkezni a mese képeiben. Minél nagyobb beleéléssel mondjuk a mesét, annál erősebb belső képet tud a gyermek hozzáképzélni. Az együttlét érzését tovább fokozza, ha a magunk fantáziájából tápláljuk a mesét. A mese a gyermek érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője.

A felhasznált irodalom igényes összeállítása az óvodapedagógusok feladata, mely igazodik a gyermekek életkorához.

A pedagógusok palettát terveznek. Helyet kapnak a magyar klasszikusok és a mai magyar írók meséi is. A magyar meséken kívül megismerkedünk más népek gyermekirodalmával is. A kiválasztott versek, mesék erősítik a környezet megszerettetését, a néphagyományőrzést és tükrözik az évszakok szépségét. A gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemeinek és meséinek egyaránt helye van.

A verseink anyagát népi mondókákból, rigmusokból, klasszikus és kortárs költőink klasszikus, vidám, humoros, zenei hatású játékos verseiből állítjuk össze. A versek segítségével különleges hangulatot, atmoszférát teremthetünk. Az igazi gyerekvers elsődleges rácsodálkozás valamilyen látványra, élményre, hangra nemcsak tartalmilag: zeneileg, képileg, ösztönileg minden ízében az. Az igazi gyerekvers nem úgy nevel, hogy okít, magyaráz, hanem úgy, hogy az élményt nagy erővel láttatja meg, átadja a gyerekeknek.

Az óvodába kerülő kisgyermek kicsi ölbe vevős, ringató, mozgatós versikéitől nagycsoportra eljutunk a több versszakos versekig. A ritmus és a rím mellett egyre nagyobb szerepet kap a szöveg és a tartalom.

Az óvodáskor kezdetén a gyermekek az egyszerű mondókameséket, gyakori ismétlődésekből álló láncmeséket, egyszerű állatmeséket, a róluk vagy szüleikről szóló meséket kedvelik. Innen

jutnak el nagycsoport végére a bonyolultabb állatmeséken, a velük egykorú gyerekekről szóló történeteken, egyszerű tündérmeséken át az igazi nagycsoportos meséig. A tágabb környezetről, később akár az iskoláról szóló történetekig. Kedvelik a folytatásokban olvasható hosszabb meseregényeket is, melyeket a délutáni pihenő alatt hallgathatnak.

Óvodánkban minden nap, a megfelelő idő és hely figyelembevételével, a gyermekeket a - kiscsoport kivételével- közvetve kötelező formában vonjuk be a mese hallgatásába, zenei szignállal, mesepárnával, stb. Amikor minden gyermek megérkezik, akkor kezdődik el a mese. Egy héten keresztül ugyan azt a mesét hallják, hogy a rákövetkező héten eljátszhatják, megjeleníthessék a különböző mesealakokat.

Megteremtjük az önkifejezés feltételeit, ahol a gyerekek felszabadultan eljátszhatják a meséket, élettörténeteket kiegészítő eszközökkel, (*kendő, sapka, szoknya, korona, stb.*) bábbal (*különböző technikájú*) ezzel segítve a saját vers- és mesealkotás kialakulását, amely mozgással és ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja. A bábozás lehetőséget teremt, a belső feszültségek, negatív élmények feloldásához is. Nagyban segíti a gyermeket gátlásainak oldásában a dramatikus játék, a drámajáték, ahol mozgásával, metakommunikációs és verbális kifejezőképességével megjeleníthet és átélhet szituációkat. A mese feldolgozása során a gyermek előtt feltáruznak a külvilág és az emberi belső világ érzelmi viszonylatai, a lehetséges és megfelelő viselkedésformák.

A gyerekek folyamatosan megismerik a színházi életet. Lehetőségeinkhez mérten az év folyamán egy- két alkalommal hívunk óvodánkba bábszínházat. A gyermekek életkorának függvényében kihasználjuk a városi lehetőségeket, és Budapestre is elvisszük őket, ha lehetőségünk adódik egy- egy előadásra, így nagycsoportra már otthonosan mozognak a bábszínházban, színházban.

A könyvek megszerettetése érdekében állandó könyves részt alakítunk ki, ahol a gyermekek nézegethetik a könyveket, kedvenc könyveiket otthonról is elhozhatják, hogy megmutassák egymásnak.

Óvodánk könyvtára is a gyermekek rendelkezésére áll külön „Zöld könyvtári” résszel. Az óvodai könyvkölcsönzés előkészíti a Városi Könyvtárlátogatásokat nagycsoportos gyermekeinknek és az olvasóvá nevelést.

Kiscsoportos gyermekeink egy nevelési év alatt megismernek 10-12 mondókát, rövid verset; 10-14 új mesét s ezeket minél többször ismételtetik.

A 4-5 évesek 4-5 mondókát, 5-6 rövid verset és 10-14 mesét ismernek meg.

A nagycsoportos gyermekek 10-12 új verssel és 15-18 új mesével ismerkednek.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermek folyamatosan, érthetően beszél, kommunikál, képes gondolatai, érzelmei kifejezésére.
- Képes megjegyezni hosszabb, több versszakos verseket, szívesen mondogatja, ismételteti azokat, tudnak 10-14 gyermekmondókát, 6-8 verset és 15-20 mesét
- Kedvenc meséit elmeséli, a hallott mesék tartalmát elmondja, eljátssza, elbábozza.
- Ismeri a mese jellegzetes szófordulatait, kezdő és befejező motívumait, a szereplők tulajdonságain keresztül az elvont erkölcsi normákat.
- Megismeri az igényesen kiválasztott klasszikus és kortárs irodalmi anyagot.
- A mesék, versek a gyermek mindennapi életének részévé válnak, várják, igénylik a mesehallgatást

6.4.Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Az óvodai zenei nevelés a gyermekeket élményhez juttatja, felkelti zenei érdeklődésüket, formálja zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat. Megszeretteti a gyermekekkel az éneklést, az énekes játékokat, a gyermektáncot és szoktatja őket a szép, tiszta éneklésre. Fejleszti a gyermekek zenei hallását, ritmusérzékét, zenei emlékezetét, játékos zenei alkotókedvét, mozgáskultúráját.

A zenei élmény serkenti a gyermekek kép és irodalmi alkotások iránti esztétikai kíváncsiságát, zenei alkotókedvét, megalapozva a zenei anyanyelv kialakulását.

Az óvodai ének, zenei nevelésnek jelentős hagyományai vannak. Az ölbeli játékok, népdalok, mondókák, gyermekdalok és énekes játékok világa ma is élő és felhasználható. Szinte valamennyi ünnepünkhöz kapcsolódik olyan dalanyag, melyet megismertethetünk a gyermekekkel.

Az ének-zenei tevékenység a gyermekek és az óvodapedagógus kezdeményezésére az egész napot áthatja. Az óvodapedagógusok a nap folyamán spontán alkalmakat megragadva is énekel az ének adta lehetőségekkel, a közös éneklés fejleszti az összetartozás érzését.

A mozgás, a ritmus, a zene egymástól elválaszthatatlan egységében jelent örömet, zenei élményt az óvodáskorú gyermekek számára. A gyermekek a meséhez, vershez hasonlóan élnek meg a zenét, mint hangulatok, érzelmek, jó közérzet fontos kifejezőjét, ezért fontos feladatunk a megfelelő légkör biztosítása.

A zenei hallás, ritmus, mozgás, térforma fejlesztés, a beszédhanggal való játékok, a környezet hangjainak megismerése és felismerése, a játékos képességfejlesztés, a mondóka, gyermekjátékok, táncok, dalok, az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások segítik a zenei kreativitás alakulását.

A gyermeki kreativitás kibontakozhat a sokféle ütő és ritmushangszer használatával és elkészítésével. A csoportokban mindenütt megtalálhatóak a tojás sékerek, koppantók, dobok, ritmusbotok, stb. A felszabadult légkör, a komplexitás lehetőséget teremt a gyakorlásra, élményszerzésre, kapcsolatok teremtésére, valamint a gyermekek kifejezőképességének bővülésére.

A tánc és a zene nem csak az ének foglalkozások elemeként jelenik meg.

Gyermekeink kiscsoporttól kezdve rendszeresen hallanak népzenei, próbálnak apró lépéseket, rugózásokat, egyenletes járásokat, ami lassan természetessé válik számukra. A vegyes csoportok esetében a kicsik számára a követendő minta adott.

A népi játékok a néptánc tudatos beépítésével, a szülők pozitív hozzáállásának elérésével gyermekeink jó élményekhez jutva ismerik meg népi hagyományainkat, ezáltal azok továbbélését segítik. Aktív, alkotó módon vesznek részt olyan tevékenységekben melyek testi és szellemi gyarapodásukat egyaránt szolgálják. A gyökerek megismerése magabiztosságot, határozottságot ad.

Természetesen fejlődik, alakul még „adalékként” a résztvevők ritmusérzéke, szabálytudata, memóriája, helyes tartása, szókinccse, kommunikációs, éneklési, koncentrációs készsége és képesek lesznek a kivárára.

Megemlékezéseink, ünnepeink is elképzelhetetlenek ritmus, muzsika nélkül. Vendégül látjuk a helyi táncsoprot képviselőit, hangszeres bemutatót szervezünk a Művészeti iskola növendékeinek közreműködésével.

A farsangi táncsoprot hagyomány szülőknek és gyermekeknek egyaránt.

Könyvtárunk népzenei cd gyűjteményét folyamatosan bővítjük.

A magyar népdalok, mondókák, gyermekdalok alkotói zenei anyagon kívül fontos a zenehallgatás is. A zenehallgatási lehetőségek- az emberi hang , hangszeres játék, valamint az igényesen kiválasztott hangfelvételek fejlesztik a gyermekek művészi fogékonyságát. A zenehallgatási anyagban a komolyzene is beépül. Válogathatunk bármilyen korból, bármelyik néptől. A zenehallgatási anyag megválasztásánál figyelembe vesszük a nemzetiségi, etnikai kisebbségi nevelés esetében a gyermekek hovatartozását is. A zenehallgatás a nap bármely szakába beilleszthető. Egyetlen szempont, a zene szépsége, művészeti értéke.

Zenei nevelésünk során Kodály Zoltán és Forrai Katalin által teremtett hagyományokra építünk.

A zenei nevelés formája kötetlen és kötött jellegű. Az óvodapedagógusok az ének- zenei képességfejlesztő játékokat mikro csoportos formában szervezik meg. Ez segíti az eredményesebb fejlesztést, hiszen figyelembe tudjuk venni a gyermekek egyéni képességeit. Az énekes játékokat kötött jelleggel szervezzük.

A 3-4 éves gyermekek megismernek 6-8 mondókát, ölbéli játékot és 10-15 énekes játékot.

A 4-5 éves gyermekek 4-5 új mondókát, 12-15 új gyermekdalt ismernek meg, rendszeresen felidézve az előző évben tanultakat.

Az 5-6-7 éves gyermekek 4-7 új mondókát, 15-18 új énekes játékot és 3-4 alkalomhoz illő műdalt is megismernek.

A pedagógusok lehetőséget biztosítanak arra, hogy az ügyesebb 5-6-7 éves gyermekek hangszeren is játszhassanak egyszerű gyermekdalokat, illetve kitalált motívumokat is megszólaltathassanak.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- A gyermekek élvezettel játszanak énekes játékokat.
- A gyermekek gátlások nélkül egyedül is tudnak énekelni.
- Tudnak élvezettel figyelni a zenehallgatásra, megismernek komolyzenei műveket.
- Megkülönböztetik a zenei fogalompárokat.
- Tudnak ritmust, mozgást, dallamot rögtönözni.
- Érzik az egyenletes lüktetést és a dalok ritmusát.
- Ismerik a változatos térformákat.
- Ismerik a gyermektánc életkoruknak megfelelő lépéseit és az ehhez tartozó igényes zenei anyagokat

6.5. Rajzolás, mintázás, kézi munka

Az óvodai élet minden mozzanatában törekszünk kialakítani a gyermekek élmény- és fantáziavilágának képi, szabad önkifejezését. A gyermekek tér- forma- szín képzetének gazdagítása, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítása fontos feladatunk.

A vizuális nevelés önmagában is összetett, sokszínű nevelési terület. Magában foglalja a rajzolást, festést, mintázást, az építést, képalakítást, a kézimunka különböző fajtáit és a műalkotásokkal, népművészeti alkotásokkal, szokásokkal, szimbólumokkal, művészeti elemekkel való ismerkedést.

Ezek a tevékenységek a gyermekek kedvencei közé tartoznak, szabadidős tevékenységük nagy részét teszik ki. Fontos az, hogy biztosítsuk a zavartalan és sokrétű tevékenykedés külső feltételeit. Kialakítunk egy állandó helyet, ahol mindig rendelkezésükre áll mindenféle anyag és eszköz, amivel a gyerekek megismerkedhetnek, fantáziájuknak megfelelően dolgozhatnak és alkothatnak. Gyermekeink saját dobozaikban tárolhatják rajzaikat, kincseiket.

Az óvodapedagógusnak tudatos, tervszerű odafigyelést jelent:

- A gyermekek látáskultúrájának fejlesztése a megfigyelési, tapasztalatszerzési lehetőségek és élmények biztosításával
- A gyermeki alkotó-alakító tevékenység feltételeinek megteremtése (megfelelő légkör, hely, idő, megfelelő minőségű és mennyiségű eszköz és anyag)
- A tevékenységekhez szükséges anyagok és eszközök tulajdonságainak megismertetése, és a velük való bánásmód elsajátíttatása.
- A gyermekek képi + plasztikai kifejező nyelvének fejlesztése egyéni érettségi szintjükhez igazodó differenciált fejlesztéssel.
- Vizuális képességek fejlesztése: képi gondolkodás, megjelenítő és konstruáló képesség.
- A kreatív magatartás érvényre juttatása, a kreativitás feltételeinek megteremtésével
- Az esztétikus környezet biztosításával a gyermekek esztétikum iránti vonzódásának, jó ízlésének megalapozása

A tevékenységek megszervezéséhez kitűnő pedagógiai alapot adnak az évszakok változásai, a természet szépségei, a gyermek által megérthető világ tárgyai és eredményei. Jól hasznosíthatók a vizuális tevékenységek számára az ünnepek is, melyek érzelmileg közel állnak a gyermekekhez és megmozgatják fantáziájukat. Az óvónő a foglalkozásokat kötetlen formában szervezi, mikro csoportos munkaformában, hiszen ez a lehetőség a legoptimálisabb a differenciálásra, és az egyéni képességek fejlesztésére. A vegyes csoportokban különösen figyelünk a különböző korosztályok differenciált fejlesztésére. Az előkészített eszközök motiválják a gyermekeket az alkotó, alakító tevékenységekre. A munkavégzés közbeni dicséret, buzdítás, bátorítás is motiváló jellegű, mely pozitívan befolyásolja az alkotó tevékenységet.

A témák feldolgozásánál törekszünk minél több technikát megismertetni a gyermekekkel (*pl: képkiegészítés, nyomatok: dugó, tenyér, foltkihúzás, agyagozás, mozaik, térplasztika kavicssal, fonás, szövés, hajtogatás stb.*), ezzel bővítve ismereteiket, fejlesztve manuális képességüket. A gyermekeknek egy témán belül alternatív lehetőséget, legalább két féle technikát ajánlunk föl. Alkotó tevékenységeinknél megismertetjük őket az újrahasznosítás lehetőségeivel is.

A csoportszobán kívül kihasználjuk az udvart, az óvoda környékét is, hiszen itt másfajta ingerek érik a gyermekeket, melyek motiváló erőként hatnak az ábrázolási tevékenységek gyakorlásához.

A műalkotásokkal történő ismerkedést segítik, a közelünkben lévő múzeum és a kulturális központ kiállításai, valamint a fővárosban lévő múzeumok adta lehetőségek és a gyermekek érzélemvilágához közeli reprodukciók bemutatása.

A gyermekek esztétikai érzékének fejlesztése fontos feladatunk, ezért a csoportszobák színvilágának, kialakításával a tárgyak és a dekoráció összeállításával törekszünk arra, hogy ezek mértéktartóak és ízlésesek legyenek és tükrözzék az adott évszak jellemzőit, ezzel is elősegítve az alkotásra való igény kialakulását.

A megerősítő légkörű környezetben a gyerek jókedvvel, szívesen alkot. Tevékenységének, alkotó munkájának eredményei pozitívan befolyásolják személyiségének fejlődését.

Az elkészült munkákból az év folyamán több alkalommal rendezünk kiállítást a folyosón.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- Megismerkednek a különböző anyagok halmazállapotával, tulajdonságaival, az eszközök, tárgyak jellemzőivel, használatával.
- A különböző tevékenységek, műveletek, technikák gyakorlása közben fejlődik a gyerekek formavilága, színérzékelése, képi-, plasztikai kifejezőmódja, térbeli tájékozottsága, fejlődnek finommotorikus képességeik
- Formálódik alkotó képzeletük, ábrázolókézségük, önkifejezési módjuk.
- Képzalkotásban egyéni módon jelenítik meg élményeiket, elképzeléseiket
- Változik gondolkodásuk, esztétikai értékrendjük, gazdagodik érzelmviláguk a népi és műalkotások megismerésével.
- Megfogalmazzák értékítéletüket, beszélgetni tudnak az alkotásokról. A vizuális tevékenységekhez kapcsolódó verbális és nem verbális megnyilatkozásokkal fejlődik a gyermekek spontán beszéde.
- Önállóan és csoportosan is készítenek játékokat, ajándékokat, kellékeket

6.6.Mozgás

Az egészségfejlesztő testmozgás a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó differenciált mozgásos játékok és feladatok összessége. A pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszköze.

A sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formák és játékok teremtenek lehetőséget a természetes és finommotoros mozgáskészségek tanulására, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésére. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása.

Az egészségfejlesztő testmozgás feladata a természetes mozgáskészségek fejlesztése, erő és állóképesség kialakítása, fejlesztése, a helyes testtartáshoz szükséges izom egyensúly kialakítása, a mozgás iránti igényük felkeltése és kielégítése játékos gyakorlási formában. Rendszeres alkalmazása kiegészíti a gondozás és egészséges életmódra nevelés hatásait. A

spontán, a szabad játék keretében végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek, segítik a természetes mozgások fejlődésén keresztül a gyermek személyiségének, a pozitív énképének kialakulását.

Tiszteletben tartjuk a gyermekek különböző adottságait és teljesítményeit. Észrevesszük az igyekezetet, a legkisebb fejlődést is és együtt örülünk a gyermekekkel eredményeiknek.

Az irányított testnevelést a nevelőtestületünk által korcsoportokra kidolgozott testnevelési terv alapján valósítjuk meg heti egy alkalommal kötelező jelleggel. A mozgásanyag megvalósítását változatos eszköztár segíti. Eszközeinket hozzárendeltük a megvalósítandó feladatokhoz.

A mozgástevékenységet kéthetes ciklusokban tervezzük, a második héten az anyag ismétlésére kerül sor, esetenként kiegészítő feladatokkal. A tevékenység során minden alkalommal két játék kerül betervezésre. A mozgásfejlesztésnél lehetőség van a korcsoporton belüli differenciálásra is. Egy-egy mozgásanyag feldolgozásánál a nagyobb korosztályoknál köredzést, csapat és csoportmunkát is alkalmazunk.

Vegyes csoportoknál külön foglalkozásokat tartunk korcsoportra lebontva a másik csoport óvodapedagógusának közreműködésével. A kiscsoportosok mindig a saját óvodapedagógusukkal végzik a mozgást.

Nagycsoportos gyermekeink számára heti egy alkalommal vízhez szoktatást szervezünk a Városi Tanuszodában.

A rendszeres mozgásos tevékenységek mellett fontos szerepe van a prevenciónak, a helyes testtartás kialakításában és az esetleges testalkati deformitások javításában, ezért a tartásjavító gyakorlatokat beépítjük a szervezett mozgás tevékenységekbe.

Az óvodai nevelés mindennapján lehetőséget teremtünk az egészségfejlesztő mozgásra a mindennapos játékos mozgás keretében az egyéni szükségletek és képességek figyelembe vételével. Kihasználjuk udvarunkon a modern, biztonságos játszótéri eszközöket.

A lábtornát heti egy alkalommal beépítjük a mindennapos szervezett mozgás tartalmi elemei közé.

Mozgásos tevékenységek keretében szervezünk gyermekeink számára sportnapokat.

A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, és hatnak a gyermek szabálykövető társas viselkedésének, együttműködő, kommunikációs, problémamegoldó gondolkodásának fejlődésére.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Kialakul a mozgás iránti vágyuk
- Igénylik a mozgást, kitartóak a mozgásos játékokban.

- Alakul a mozgáskészségük és mozgásműveltségük
- Ismerik az irányokat, tudnak térben tájékozódni.
- Biztonságosan használják a megismert tornaszereket.
- A mozgásos tevékenységek során erősödik a szabálykövető társas viselkedésük, az együttműködésük és problémamegoldó gondolkodásuk
- A gyermekek mozgása összerendezettebb, képes harmonikus finommozgásra
- Mozgásukat, viselkedésüket szándékosan irányítani képesek

6.7.A külső világ tevékeny megismerése

A szűkebb és tágabb környezet felfedezése során a gyermekeknek pozitív érzelmi viszonya alakul ki a természeti – emberi – tárgyi világ értékei iránt.

A környezet megismerése közben a gyermekek mennyiségi, alaki, nagyságbeli, tér- és síkbeli tapasztalatokat szereznek.

A külső világ, azaz a környezet megismerése iránti vágy a gyermekben születése pillanatától működik. A rácsodálkozás, az erős közlési vágy, a kommunikációra való nyitottság, az érzelmi fogékonyság, a természet szépségeire, az élőlények tulajdonságaira, a személyes kipróbálási vágy, az állandó tetre kész cselekvőkészség jellemző.

A környezet megismerése áthatja a gyermek életét, az óvodai tevékenységek egészét. A gyermeket körülvevő világ megismerésében a közvetlen megismerésre és tapasztalatszerzésre építünk. A gyermekek már meg lévő tapasztalataira építve biztosítjuk az új élményeket.

Óvodánk udvara rendkívül sok lehetőséget nyújt a közvetlen tapasztalatok szerzésére: a növények fejlődésének megfigyelése, gondozása, az évszakok változásainak figyelemmel kísérése. Ezáltal megismerhetik az évszakokat, és ezek fontosabb jellemzőit.

Minden csoportunkban külön polcon helyezük el a természet kincseit. Az évszakokhoz kapcsolatosan megvilágítjuk számukra az öltözködés és időjárás összefüggéseit. A téli időszakban a csoportszobában, a természetsarokban végezhetnek kísérleteket (*pl. szobanövények gondozása, ültetés, rügyezettetés, csíráztatás, ágak hajtatása*).

A Séták alkalmával megismerjük városunk természeti adottságait, épített környezetét, a városban lévő intézményeket és azok rendeltetését.

Lehetőségeinket kihasználva kísétálunk a Bara partra, a Dunához, a Csónakázó tóhoz, ahol ismerkedünk a vízi világgal s az ott élő állatokról és növényekről a gyermekek közvetlen élményt szerezhetnek.

Kihasználjuk egész évben azt a lehetőséget, hogy a kertés házban lakó szülők meghívják a csoportokat (*pl. gyümölcsszedés, diószüret alkalmából*).

Alkalmanként lehetőségünk nyílik az állatok megfigyelésére városunk családi házas övezetében.

Azokat a fajokat, melyeket a természetben nem tudnak megtekinteni, videón ismertetjük meg. Rendszeresen látogatjuk a MATRICA múzeum kiállításait, részt veszünk múzeum pedagógiai foglalkozásokon. Ellátogatunk a Régészeti Parkba.

Eközben, és a kirándulások alkalmával is gyakorolják a helyes közlekedést, megismernek különböző járműveket és elsajátítják az utazások során a helyes viselkedés szabályait.

Játékos formában elsajátítják saját testükről és családjukról a szükséges ismereteket.

A közvetlen tapasztalatszerzés után a gyermekek ismereteit a csoportszobában rögzítjük, rendszerezzük.

Megismerkedhetnek a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a családi és tárgyi kultúra értékeivel, megtanulják ezek szeretetét, védelmét.

Szülőföldünk megismerésére lehetőség szerint minden évben két napos kirándulást szervezünk a nagycsoportos gyermekeknek. A kisebbek a rövidebb távú természeti szépségeket, régmúlt időket megmutató **egynapos** kirándulásokon vehetnek részt.

A világnapok és zöld napok beépítésével felhívjuk a gyermekek figyelmét az őket körülvevő világ, a jövő számára is fontos területeire.

A fenntartható fejlődés érdekében nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy tudatosítsuk gyermekeinkben, hogy az ember felelőssége a természet és a társadalmi környezet megóvása szempontjából mennyire fontos. Közvetlen környezetünk védelmében részt vesznek az őszi és tavaszi kerti munkákban, az udvar rendezésében. Megismertetjük őket a szelektív hulladékgyűjtés különböző formáival, az ÖKO Panna és ÖKO Palkó munkafüzetekkel. ehhez kapcsoljuk a Kuka Manó mesesorozatot is, ezzel előkészítve a környezettudatos magatartás kialakítását.

Felhívjuk figyelmüket környezetük értékeire, szépségeire és arra, hogy tevékenységükkel járuljanak hozzá annak ápolásához, védelméhez.

Óvodánk bekapcsolódott a nagycsoportos korosztály számára kidolgozott bűn- és baleset megelőzési programba. Az Ovi-Zsaru program célja a gyermekek áldozattá válásának megelőzése, biztonságérzetük erősítése, és annak elősegítése, hogy szükség esetén tudjanak és merjenek segítséget kérni a rendőrtől. Minden nagycsoportos gyermekünk számára megszervezzük a programon való részvételt.

A környezet megismerésére nevelésnek fontos szerepe van a gyermekek nevelésében, hogy általa a felnőttekkel együttműködő, kreatívan gondolkodó, meglévő ismereteiket szóban kifejezni tudó, érdeklődő, önálló véleményalkotásra és döntésre képes gyermekeket neveljünk.

A környező valóság fontos jellemzői a téri, a formai és mennyiségi viszonyok.

A környező világ tárgyainak tulajdonságaival a gyerekek nap, mint nap kapcsolatba kerülhetnek játékaik vagy más tevékenységük közben. Megteremtjük annak lehetőségét, hogy tevékenységeik, cselekvéseik során fejlődjenek képességeik, alakuljon ki bennük pozitív viszony a későbbi matematikához úgy, hogy közben többször megélhetik, átérezhetik a felfedezés, a rátalálás, felismerés, a tudás örömeit.

Gyermekeink megfigyeléseik alkalmával észreveszik, hogy a tárgyak, személyek, halmazok összehasonlíthatók, szétválaszthatók tulajdonságaik szerint, illetve saját szempontok alapján.

A környezet megismerése során szerzett élmények, tapasztalatok matematikai tevékenységek lehetőségének tárházát kínálják a nevelés számára. Rendkívüli fejlesztő hatását az önálló – minden gyermek számára egyénileg biztosítható – problémamegoldás fokozza, az egyéni fejlődésről kapott objektív információ segíti az óvodapedagógust a nevelési, fejlesztési elképzeléseinek differenciált kialakításában.

Az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettség eléréséhez a matematikai játékok beépítését fontosnak tartjuk az óvodai mindennapokba.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- A gyermekek életkori sajátosságaiknak megfelelően meg tanulnak tájékozódni és eligazodni a szűkebb és tágabb természeti és társadalmi környezetében.
- Pozitív érzelmi viszonyulásuk megerősödik az őket körülvevő környezet iránt. Megismerik lakóhelyük és a hazai táj szépségeit, nevezetességeit, büszkeségeit.
- Elemi ismeretekkel rendelkeznek:
 - Önmagukról és környezetükről
 - Tudják nevüket, lakcímüket, szüleik foglalkozását
 - Ismerik szűkebb lakóhelyüket, a környezetükben élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét.
 - Különbséget tudnak tenni az évszakok között, ismerik az egyes évszakok néhány jellegzetességét.
 - Felismerik az öltözködés és az időjárás összefüggéseit
 - Ismerik és gyakorlatban alkalmazzák a gyalogos közlekedés alapvető szabályait. Ismerik a közlekedési eszközöket.

- Felismerik a napszakokat
- Ismerik a környezetükben lévő néhány intézmény rendeltetését.
- Ismerik a viselkedés alapvető szabályait, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.
- Védik az élő környezetet.
- A környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek birtokába jutnak.
- Felismerik a mennyiségi, alaki, nagyságbeli viszonyokat: alakul ítézőképességük, fejlődik mennyiségsszemléletük.

6.8.Munka jellegű tevékenységek

A játékidőben, az élethelyzetekben, bármely tevékenységben adódik lehetőség munkavégzésre. A gyermekek kezdetben önmagukért, saját szükségleteik kielégítéséért dolgoznak az óvodapedagógus közreműködésével, majd később szívesen végeznek munkát társaikért.

Az óvodai tevékenység rendszerében a munka, a gyermeki személyiségfejlesztés egyik fontos eszköze, ami egyben az életre való felkészítést is jelenti és az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést igényel.

Olyan tevékenységforma, amelyben a sikerélmények átélése után a gyermekek önként és szívesen vesznek részt.

A megismerés folyamatában a munkavégzés során szerzett tapasztalatok alapján fejlődnek a különböző készségek, képességek.

A mindennapokat végigkísérő *önkiszolgáló munka*, amely a gyermek önállóságát, önfegyelmét, kitartását, feladattudatát fejleszti.

A *naposi munka* is nagyban hozzájárul a gyermekek közötti társas kapcsolatok alakulásához. Bevezetésekor figyelünk az önkéntességre. Ebédeléskor ügyelnek az asztal esztétikus rendjére - elhelyezik a tálakat az asztalra, majd cserélik, gondoskodnak a kancsóról is, és az étkezés befejeztével leszedik az edényeket. A naposi munka feladatai más feladatkörre is kiterjedhetnek. (öltöző, mosdó)

Az *alkalomszerű munkákat* a csoportban dolgozó felnőttek segítségével, irányításával végzik a gyermekek. (pl. játékelrakás, csoport díszítése, átrendezése, ebédnél kenyér kínálása, söprögetés, valamilyen tevékenységekhez használt eszközök kiosztása, összeszedése). A gyermekek aktívan segítenek a gyümölcsök, zöldségek megmosásában és tálalásában. Teakonyhánkban salátákat készítenek, süteményeket, almát, krumplit, tököt sütnek.

A csoportszobát az évszaknak, ünnepeknek és a csoport hagyományoknak megfelelően segítenek dekorálni az általuk készített munkákkal és hozott anyaggal, ajándékokat készíthetnek a kicsiknek, vendégeknek, az iskolásoknak, szüleiknek.

Az élő környezet rendszeres ápolása: a természetsarkot folyamatosan gondozzák a felnőttek segítségével. Az óvoda kertjében a felnőttekkel közösen végzik a gyermekek az évszaknak megfelelő munkálatokat (falevelgyűjtés, locsolás, gyümölcsök, zöldségek leszedése, fűszerkert, kerti tó gondozása). A munkaműveletek mindig az adott korcsoport életkori sajátosságaihoz igazodnak. A folyosó akváriumában lévő halakat a kijelölt csoport eteti, illetve tisztítja felnőtt segítségével. Felnőttek segítségével gondoskodnak arról, hogy a kihelyezett a madáretetőkben télen mindig legyen elegendő élelem.

A munkatevékenység a felkínált lehetőségek közül önállóan választható és sohasem a gyermekre kényszerített feladat. A csoport számára magától értetődő, és természetes dologgá, hogy mindenki dolgozik, amikor szükséges, és mindenki a kedvének, egyéniségének, képességének megfelelő munkát végezheti.

A munkajellegű tevékenységek gyakorlása fejleszti a gyermekek közösségi kapcsolatait, a kötelességteljesítés alakítását, a saját és a mások elismerését, tapasztalatszerzést biztosít a szerszámok, eszközök használatáról.

Fontos feladatunk, hogy folyamatosan és rendszeresen biztosítsuk a munkavégzéshez szükséges feltételeket, mert így tudnak kialakulni és fejlődni a különböző tulajdonságok *(pl. kitartás, önállóság, felelősség, kötelességtudat, céltudatosság, önbizalom, önértékelés)*.

Mindig figyelünk arra, hogy a munka örömet jelentsen, s önállóan végezhessek. Lényeges, hogy óvodai életünkben a körülöttük lévő felnőttek munkához való viszonya pozitív mintául szolgáljon, és a gyermek kapjon konkrét, reális, vagyis saját magához mértén fejlesztő értékelést.

Az egyes munkák bevezetésénél megtanítjuk a gyermekeket az eszközök megfelelő használatára. Minden tevékenységhez kialakítjuk a megfelelő szokásokat. Felhívjuk a gyermekek figyelmét a baleset megelőzésre. Felhívjuk a szülők figyelmét a gyermekmunka fontosságára, arra, hogy a gyermekek segítségét otthon is vegyék igénybe.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- A gyermekek számára a munka örömmel végzett tevékenységgé válik
- Az eszközöket rendeltetésszerűen használják
- Önállóan, igényesen végzik a naposi munkát
- Szívesen vállalkoznak egyéni megbízatások elvégzésére
- Szívesen közreműködnek a környezet gondozásában

- Kialakul a környezetük rendje iránti igény

7. Az óvodai élet megszervezésének elvei

7.1.Személyi feltételek

Az óvodában a nevelő munka középpontjában a gyermek áll.

Az óvoda teljes nyitva tartása idején a nevelőmunkát az óvónő végzi. Minden csoportban két jól képzett óvodapedagógus dolgozik. Figyelembe veszik a nevelőmunkát meghatározó törvényeket, pszichológiai, pedagógiai alapismereteket, módszertani elveket. Pedagógiai programunk alapján végzik a munkájukat, élve a pedagógiai szabadságukkal.

A gyermekeket szerető óvónő feladata a gyermekek megfigyelése, ennek alapján a gyermekek mély tisztelete. Minden gyermekben meglátni a jót, a fejlődés lehetőségét. Érzelmi biztonságot nyújtani minden egyes gyermek számára.

Az óvodapedagógus tiszteli a gyermekben az embert és egymás tiszteletére neveli őket. Az óvodapedagógus beszéde, megjelenése, viselkedése, egész személyisége példamutató.

A munkatársakkal, a szülőkkel és a hivatalos szervekkel is jó kapcsolat kialakítására törekszik. A csoport életét irányító óvónők tudnak együtt tervezni, tudnak összehangoltan, feladatokat megosztva dolgozni. Képesek pedagógiai elveiket, nevelési gyakorlatukat egyeztetni.

Szükséges a nevelőtestületi vagy munkaközösségi rendszerben az elméleti felkészülés, az állandó önképzés. Szakmai továbbképzés területén az intézményben szervezett továbbképzéseken kívül az intézmény érdekeinek megfelelő képzéseket, lehetőségeinkhez mérten támogatjuk.

Nevelőmunkánk eredményességét segíti az óvodapedagógusok különböző szakirányú vagy szakvizsgás végzettségének megszerzése. Szakvizsgázott illetve szakirányú végzettséggel rendelkező kolléganőink – *szabadidő szervező, anyanyelvi fejlesztő, óvodai szakértő, vezető óvodapedagógus, fejlesztőpedagógus, drámapedagógus, gyermektánc oktató.*

Óvodapszichológusunk a gyermekek személyiség fejlesztését, lelki egészségvédelmét, és nevelőmunkánk hatékonyságát segíti.

Az óvodapedagógusok munkáját szakképzett dajka nénik és pedagógiai asszisztens segítik. A dajka egyike a gyermeket nevelő felnőttnek, aki éppúgy, mint az óvodapedagógus, magatartásával, teljes lényével, beszédstílusával, öltözködésével hatást gyakorol a kisgyermekre. Ahhoz, hogy a nevelési folyamatban a dajka közvetlenül és tevékenyen részt vehessen, tájékoztatjuk megfelelő szinten az óvoda és az adott óvodapedagógusok nevelési elképzeléseit, módszereit illetően.

A pedagógus asszisztens gondoskodik a gyermekek testi szükségleteinek ellátásáról, a gyermekek foglalkoztatásáról, fejlődésük segítéséről, az óvodapedagógusok útmutatásai

alapján. Tudja, milyen célok érdekében, hogyan kívánják az óvónők a gyermekcsoport fejlesztését megvalósítani.

A nevelőmunkát segítő munkatársak a megfelelő háttér biztosításával járulnak hozzá a nyugodt óvodai élet kialakításához.

Az óvoda zökkenőmentes működéséhez feltétlenül szükséges adminisztratív munkát az óvodatitkár végzi.

A környezetünkért felelős kertész-karbantartónk.

7.2. Tárgyi feltételek

Az óvoda épületét, udvarát, berendezését úgy alakítjuk ki, hogy a lehető legjobban szolgálja a gyermekek nevelését, fejlesztését. Tiszta, gondozott, esztétikus minden termünk, öltözőnk, mosdónk, egyéb helyiségünk. A tárgyi felszereléseket, amelyeket a gyermekek használnak, a számukra legjobban hozzáférhető módon és a gyermekek biztonságát figyelembe véve helyezük el. Az épületben és az udvaron is a biztonság és az egészségmegőrzés az elsődleges szempont. A helyiségek, a berendezési tárgyak, eszközök balesetmentes használatát, a szabályokat az életkoruknak megfelelően, folyamatosan ismertetjük, megbeszéljük a gyermekekkel.

Óvodai életünk jelenlegi felszereltségünk mellett megvalósítható a csoportszobában és az udvaron egyaránt, de a hatékonyság az eredményesség érdekében fontos – a fenntartó által a költségvetésben biztosított – az elhasználódott berendezések, használati eszközök, tárgyak, játékok folyamatos cseréje, a meglévők bővítése. Folyamatosan tájékoztatjuk a fenntartót eszközeink állapotáról. Munkánkat, szakmai fejlődésünket segítő technikai eszközök pótlására is figyelmet kell szentelni. A tárgyi eszközeink beszerzését, pótlását prioritási sorrend határozza meg.

Megfelelő munkakörnyezetet biztosítunk az óvoda dolgozóinak. Öltöző saját szekrényekkel, teakonyha, pedagógusoknak nevelői szoba, a szülők fogadására nevelő szobánk és felnőtt étkezőnk is alkalmas.

7.3. Az óvodai élet megszervezése

Óvodai nevelésünk pedagógiai programunk alapján valósul meg, a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében, az óvodapedagógusok feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

Óvodai nevelésünk tervezését, valamint a gyermekek megismerését, és fejlesztését, fejlődésük nyomán követését a törvényekben, rendeletekben előírt kötelező dokumentumok szolgálják.

(Anamnézis, fejlődési napló, fejlesztési tervek)

A gyermekek egészséges tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a heti rend biztosítja a feltételeket, melyet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítanak ki. Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét.

Az óvodai élet keretét a *napirend* adja. A jól szervezett, de rugalmas keret a gyermekek kiegyensúlyozott életritmusának, biztonságérzetének záloga. A napirendet stabilitás és a rugalmasság jellemzi. A stabil pontokat, a rendszerességet, az azonos időpontban visszatérő tevékenységek jelentik. A rugalmasság vonatkozik a tízóraihoz, az eltérő egyéni alvásigény figyelembevételére, a gyermek alapvető biológiai szükségleteinek rugalmas kielégítésére. Az óvodánkban működő konyha lehetőséget ad arra, hogy 7³⁰-9⁰⁰-ig étkezhessenek gyermekeink. A tág időkerettel figyelembe tudjuk venni a gyermekek egyéni igényét.

Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást végző többi munkatárssal.

Az napirendben az évszakoknak megfelelően az időkeretek rugalmasan alakíthatók (pl. szabad levegőn tartózkodás).

Az év közben már kialakított szabályok, szokások megtartásával az óvodapedagógus a nyári élet megtervezésénél is lehetőséget ad a gyermeknek arra, hogy az évszak örömeit szabadabban élvezhesse, és kötetlenebb formában biztosítson változatos tevékenységet, lehetőséget a fejlődésre.

NAPIRENDÜNK

Időtartam	Tevékenység
5:30- 7:30	JÁTÉK A CSOPORTSZOBÁBAN Személyes percek Szabad játék
7:30- 10:15	Játékba integrált tanulás: mikro csoportos és frontális Gondozási feladatok Tízórai Mindennapos mozgás (szabadban és csoportszobában is szervezhető)
10:15- 11:45	JÁTÉK A SZABADBAN Mikro csoportos tapasztalatszerzések, séták
11:45- 12.45	Gondozási feladatok

	Ebéd Készülődés a pihenéshez
12.45- 14:30	Pihenés, altatás mesével, altatódallal, zenehallgatással
14:30- 15:00	Gondozási feladatok Uzsonna
15:00- 17:00	JÁTÉK A CSOPORTSZOBÁBAN VAGY A SZABADBAN Egyénekenkénti részképesség- fejlesztés

A pihenés időtartama a korcsoporttól függően változhat.

A gyermekek logopédiai, mozgásfejlesztő által végzett és fejlesztőpedagógiai fejlesztése is a délelőtti folyamán zajlik.

A vízhez szoktatás időpontja az éves munkatervben jelenik meg. A heti rend párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységek tervezését, szervezését jelenti.

A *heti rend* a napirendhez hasonlóan rendszerességgel visszatérő meghatározott tevékenységekből és rugalmasan hozzákapcsolódó más tevékenységből épül fel, biztosítva a gyermekeknek az állandóságot, nyugodt, kiegyensúlyozott légkört, változatos tevékenységet. A rugalmasság a helyzethez való alkalmazkodás elősegíti, hogy a heti rend a gyermek életének észrevétlen szabályozója legyen. Az óvónő pedagógiai szabadságával él, figyelembe veszi a gyermekcsoport életkori sajátosságát, fejlettségi szintjét.

Nevelési terveinket félévente készítjük el a hozzá kapcsolódó értékeléssel.

Az óvodai élet tevékenységformáit éves szinten tervezzük, alapját az évszakok változásai és az ünnepek adják.

A csoportnaplóban a témákhoz igazított időkeretben tervezünk.

Csoportnaplónk a törvényi előírásainkon kívül sajátos tartalmakkal is rendelkezik.

A tanulási módszerek megválasztását a gyermekek életkori sajátosságai, testi, lelki állapota, érdeklődése, kíváncsisága befolyásolja.

Az óvodapedagógus az eljárásait változatosan, az adott szituációnak megfelelően kombinálja.

A játékosság, a felfedeztetés, ráébredés lehetősége, a közvetlen tapasztalatszerzéshez kapcsolódó gyűjtögetés, elemezgetés, rendszerezés megjelenik a tevékenységekben.

A csoportos foglalkozások formái

Kötelező	Mozgás, Mindennapos játékos mozgás Énekes játék, gyermektánc
Közvetve kötelező	Verselés, mesélés

Kötetlen	Rajz, mintázás, kézimunka A külső világ tevékeny megismerése Ének- zenei képességfejlesztés Egyéni fejlesztések
-----------------	--

A csoportos foglalkozások munkaformái

Frontális	Mozgás, mindennapos mozgás Vers, mese, dramatikus játék Énekes játékok
Mikro csoportos	Ének- zenei képességfejlesztés Rajz, mintázás, kézimunka A külső világ tevékeny megismerése
Egyéni	Részképesség- fejlesztés

A csoportos foglalkozások időkeretei

Korosztály	Időkeret
3-4 évesek	5-15'
4-5 évesek	20-25'
5-6-7 évesek	30-35'

8. Színes napok az óvodában

Óvodánkban a különböző jellegű ünnepek, rendezvények már hagyománnyá váltak, amelyek a közös élmény átélésével fokozzák a gyermekek közösséghez tartozását.

Ünnepeink, megemlékezéseink az évszakváltáshoz kapcsolódó néphagyományok, a nemzeti ünnepek, világnapok az óvoda közössége és a szülők bevonásával megrendezett napok közé csoportosulnak.

Az óvodában a különböző jellegű ünnepeket sajátosságaiknak megfelelően szervezzük meg és építjük be óvodánk mindennapjaiba.

Hagyományos napjainkon mindig nagy hangsúlyt kap az előkészítés, amelyben a gyermekek és az óvónők közösen teremtik meg az ünnepi hangulatot, az együttjátszás, együtt munkálkodás, tervezgetés örömtelivé teszi a várakozás időszakát.

Óvodai ünnepeink fényét emeli a feldíszített óvoda és az aktuális ünnepnek megfelelően dekorált csoportszobák.

A jó érzelmi előkészítés és az egyre fokozódó örömteli várakozás csúcspontja maga az ünnepi együttlét. Az ünnepi hangulatot tovább emelheti az óvodapedagógusok műsora, amely maradandó élményt nyújt a gyermekeknek.

Egyes ünnepeken – mint az Anyák napja, az Évszaklapozgató és az iskolába készülők búcsúzása – a gyermekek kedveskednek műsorral szüleiknek.

Nemzeti ünnepeinket az óvodapedagógusok a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelően készítik elő és az aktuális napon együtt ünnepelnek a csoportszobákban, a testvércsoportokkal, illetve óvodai szinten az éves munkatervben rögzített módon.

A néphagyományokat követő ünnepeinken szintén nagy hangsúlyt kap az előkészítés, az ünnep szimbólumainak elkészítése, szokások megismerése, amelyek perspektívát nyújtanak a családon belüli ünnepléshez is.

A világnapok keretében sétákkal, kirándulásokkal, szülői programokkal, plakátokkal és lehetőség szerint kiállítással tesszük lehetővé a gyermekek élményeinek, tapasztalatainak bővülését.

Óvodánk speciális napjai a nevünkhöz, a télűző napokhoz és a Gyermeknaphoz kapcsolódnak. Ilyenkor lehetőség van a gyermek, szülő, óvodapedagógus közös együttlétére, tevékenykedésre, a család és az óvoda jó kapcsolatának elmélyítésére (alkotónap, kirándulások, gyermekműsor megtekintése, családi hétvége).

A gyermekeknek fontos ünnep a saját születésnapjukról való megemlékezés, amikor a csoport által készített ajándékkal, mesével, verssel, énekkel kedveskednek egymásnak.

	<i>Óvodai szintű</i>	<i>Csoporton belül</i>	<i>Szülők bevonása</i>
ÓVODAI HAGYOMÁNYOK	Mikulás-napi váltóverseny Adventi gyertyagyújtás Gyermeknap programok Nyitott csoportajtók	Születésnapok Adventi készülődés Farsangi bál Anyák napja Évszaklapozgató	Kipp-Kopp Hét Farsangi hét Családi kirándulások Szülőknek szervezett egyéb programok
HAGYOMÁNYŐRZÉS, NÉPSZOKÁSOK	Mikulás	Karácsony Húsvét Pünkösd	
VILÁGNAPOK	Takarítási Világnap Gyermekek világnapja Állatok napja Víz Világnapja Környezetvédelmi nap		Föld napja Madarak, fák napja
NEMZETI ÜNNEPEINK		Március 15.	

--	--	--	--

9. Gyermekvédelem az óvodában

Célunk:

- A gyermekek veszélyeztettségének feltárása megelőzése és megszüntetése.

Feladatunk:

- A családi háttér megismerése
- Bizalmas kapcsolat kialakítása a szülőkkel
- Tájékoztatás nyújtása a kedvezmények igénybevételének lehetőségeiről
- Rendszeres kapcsolattartás, tervszerű, folyamatos együttműködés a Gyermekjóléti szolgálattal, valamint a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel, hatóságokkal.

Gyermekjóléti szolgálat	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Segíti a gyermek-és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátását ◆ Közreműködik a gyermekek veszélyeztettségének megelőzésében és megszüntetésében ◆ Segítséget nyújt abban az esetben, ha a gyermeket veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudjuk megszüntetni
Önkormányzat - Gyámügy	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Együttműködik a Gyermekjóléti Szolgálattal ◆ A szülő kezdeményezésére állapítja meg a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot ◆ HH és HHH gyermekek névsorát megküldi az óvodának ◆ Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesíti a létfenntartással küzdő családokat
Pedagógiai Szakszolgálat	<ul style="list-style-type: none"> ◆ A gyermekek személyiségének fejlesztése érdekében segítő tevékenységet folytat ◆ Kapcsolatot tart az intézményekkel ◆ Szakemberei rendszeres látogatásokat végeznek
Civil szervezetek	Szükség szerinti együttműködés

Gyermekvédelmi tevékenységünk:

FELELŐS	FELADAT
Óvodavezető	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Felel a gyermek-és ifjúságvédelmi feladatok megszervezéséért és ellátásáért ◆ Az egészséges és biztonságos feltételek megteremtéséért ◆ A gyermekbalesetek megelőzéséért ◆ A gyermekek rendszeres egészségügyi vizsgálatáért ◆ Tájékoztatja a szülőket a gyermek-és ifjúságvédelmi felelős személyéről és elérhetőségéről ◆ Folyamatosan figyelemmel kíséri a gyermekvédelmi felelős munkáját, beszámoltatja a nevelőtestületi értekezleteken

	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Támogat minden olyan programot, továbbképzést, amely segíti a gyermekvédelmi felelős és az óvodapedagógusok munkáját ◆ Óvodáztatási támogatáshoz szükséges adminisztráció vezetése
Gyermekvédelmi felelős	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Segíti az óvodapedagógusok gyermek-és ifjúságvédelmi munkáját ◆ Folyamatosan együttműködik az óvodapedagógusokkal ◆ Figyelemmel kíséri a törvényi változásokat, törvény –illetve rendeleti bibliotékát készít ezekről ◆ Figyelemmel kíséri a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermeket ◆ A veszélyeztető okok feltárása érdekében családlátogatáson megismeri a gyermekek családi környezetét ◆ Szükség esetén a gyermekek védelmében intézkedést kezdeményez ◆ Folyamatosan kapcsolatot tart a Gyermekjóléti szolgálattal ◆ A Gyermekjóléti szolgálat felkérésére esetmegbeszéléseken vesz részt ◆ A gyermek anyagi veszélyeztetettsége esetén rendkívüli gyermekvédelmi támogatás megállapítását kezdeményezi az önkormányzatnál ◆ Éves munkatervet készít, beszámolási kötelezettséggel tartozik a vezetőnek és a nevelőtestületnek ◆ Az intézményben jól látható helyen közzé teszi a gyermekvédelmi feladatot ellátó fontosabb intézmények címét, illetve telefonszámát ◆ Írásos anyagot ad az óvodapedagógusoknak, munkájuk megkönnyítéséhez a törvényi fogalmakról, változásokról ◆ Lehetőségekhez mérten továbbképzéseken vesz részt
Óvodapedagógusok	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Közreműködnek a gyermek-és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában ◆ A gyermekek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében. Családlátogatáson mérik fel a gyermekek életkörülményeit ◆ Hátrányos, halmozottan hátrányos illetve veszélyeztetett okok feltárása esetén a szülők jogait tiszteletben tartva, és titoktartási kötelezettségüknek eleget téve együttműködési lehetőséget biztosítanak a szülőknek ◆ Problémák esetén jeleznek a gyermekvédelmi felelősnek – a csoportnapló előírt formái szerint rögzítik az adatokat a gyermekvédelmi lapon ◆ A hátrányos, halmozottan hátrányos illetve veszélyeztetett körülmények pedagógiai eszközökkel történő megszüntetésére törekszenek ◆ Együttműködnek a Pedagógiai Szakszolgálat szakembereivel ◆ Új gyermek bekerülés illetve a körülmények változásai során fokozott figyelemmel kísérik a gyermekek életkörülményeit, szükség esetén jeleznek a gyermekvédelmi felelősnek

10. Az óvoda kapcsolatai

10.1. Az óvoda és a család

A gyermek elsődleges szocializációs színtere a család.

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. Ezért fontos feladatunk, hogy az óvodás gyermekek harmonikus személyiségfejlődése érdekében a családdal hatékony, szoros együttnevelő tevékenységet alakítsunk ki. Ennek alapja a kölcsönös bizalom, őszinteség.

A szülő tud a legtöbbet gyermekéről, ő ismeri gyermek igényeit, szükségleteit, viszont az óvodapedagógusoknak van olyan szaktudása, amely alapján hatékony segítséget tudnak nyújtani a gyermekek fejlesztéséhez.

Minden lehetőséget megragadunk arra, hogy mind jobban megismerjük a család nevelési szokásait, sajátosságait, az együttműködés során érvényesítjük az intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait. A folyamatos, kölcsönös információ, a rendszeres kontaktus biztonságot ad a szülőknek, pedagógusoknak, s pozitívan befolyásolja a gyermekek egészséges fejlődését.

Óvodánk nyitott a szülők felé, kérésük alapján a közös rendezvényeken kívül bármikor betekintést nyerhetnek az intézmény mindennapjaiba.

Valljuk, hogy eredményt csak együtt a gyermek érdekeinek figyelembe vételével érhetünk el.

A szülőkkel évente két alkalommal kerül sor személyes beszélgetésekre, mely során tájékoztatást kapnak gyermekük fejlődéséről. Minden esetben segítséget nyújtunk a nevelésben felmerülő problémák megoldásában. A szülők kérésének megfelelően az év során többször is leülünk beszélgetni.

Minden család értéket képvisel, melyet tiszteletben tartunk. Intézményünkben egyetlen családot sem érhet hátrányos megkülönböztetés.

Munkánk során a partneri kapcsolat kialakítására törekszünk. A csoportokban megválasztott, és óvodai szinten működő Szülői Szervezet betekintést nyerhet az óvodavezetés munkájába, a törvényi előírásoknak megfelelően élhet jogaival. Folyamatos kapcsolatot tartanak az intézmény vezetésével, megbeszéléseik rendszeresek.

Az óvoda hagyományos rendezvényein (farsangi hét, családi kirándulások, családi nap) számítunk a szülők együttműködésére, bevonjuk őket a rendezvények szervezésébe, illetve lehetőséget kapnak önálló elképzeléseik megvalósítására.

Az információ áramlás folyamatos működtetése, a partneri viszony kialakítása segíti számunkra azt, hogy intézményünkben gyermek, szülő, pedagógus egyaránt jól érezze magát.

A minőségfejlesztés kapcsán rendszeresen mérjük igényeiket és elégedettségüket, melynek eredményei alapján a lehetőségekhez mérten figyelembe vesszük észrevételeiket, elvárásaikat, ezzel eredményesebbé téve munkánkat.

A kapcsolattartás formái:

- Beíratás előtti nyitott napok szervezése a leendő óvodások számára
- Beiratkozás
- Beszoktatás szülőkkel együtt
- Összevont szülői értekezlet az újonnan felvett gyermekeknek
- Csoportos szülői értekezletek
- Napi kapcsolattartás
- Családlátogatások
- Az óvoda hagyományain alapuló nyitott és nyílt napok
- Tájékoztató a gyermekek fejlődéséről félévente
- Szülői Szervezet rendszeres megbeszélései
- Egyéni beszélgetések a szülők kérése vagy az óvodapedagógus jelzése alapján
- Az intézményvezetővel történő beszélgetések időpont egyeztetés után
- Igény- és elégedettségi mérések

10.2. Együtműködés az óvoda orvosával, védőnőjével

Az óvodába járó gyermekek szűrését a fenntartó önkormányzat és a Házi Gyermekorvosi Szolgálat közötti megállapodás alapján a gyermekorvos és a védőnő látja el.

Egészségügyi és mentális problémák esetén a pedagógusokkal közösen keresik a megoldási módokat konzultálva a szülőkkel.

Évente egyszer gyermekeink fogászati szűrésen vesznek részt.

A gyermekek veszélyeztetettségének fennállása esetén konzultációt szervezünk a védőnővel és az orvossal is.

Együtműködés formái: vizsgálatok, esetmegbeszélések, konzultációk.

10.3. Együtműködés a Pedagógiai Szakszolgálat szakembereivel

A gyermekek érdekében végzett közös szakmai munka során a pszichológusok óvodásainkat saját életterületükben (*óvodában játéktevékenység során, tanulási folyamatban*) megfigyelik, pl. beilleszkedési, magatartási, tanulási zavarokkal küzdő, vagy egyéb pszichikai problémák jelentkezése esetén segítséget nyújtanak a nevelésben óvodapedagógusnak, szülőknek egyaránt.

Hetente két alkalommal logopédus végez fejlesztő munkát az intézményben.

A fejlesztőpedagógus és a Szakszolgálat pszicho pedagógusa folyamatosan együttműködik a szakvéleménnyel rendelkező gyermekek esetében.

Szülői értekezleteken felkérjük a szakembereket előadások megtartására.

Mozgásfejlesztő pedagógus felméri a gyermekeket óvodapedagógusok segítségével és a gyermekeknek fejlesztő foglalkozásokat tart.

Együttműködés formái: Logopédiai ellátás, konzultáció, megbeszélések, szülői értekezleteken való részvétel, beszámolók, szülőkkel történő konzultáció.

10.4. Együttműködés a bölcsődékkal

A gyermekeket az óvodába lépés előtt ezek az intézmények is nevelik, ezért az átmenet zökkenőmentessé tétele érdekében olyan tartalmi kapcsolatot alakítottunk ki, mely során egymás nevelő munkáját megismerjük, segítjük.

Együttműködés formái: látogatások, tapasztalatcserék, szülői értekezleten való részvétel – óvodapedagógus a bölcsődében, folyamatos kapcsolattartás az intézmény vezetői között.

10.5. Együttműködés az óvodákkal

Oktatáspolitikai célok, előírások megvalósításához együttműködő felkészülés, az óvodavezetői munkaközösségben. Az óvodánk által szervezett továbbképzéseket városi szinten is meghirdetjük. A város óvodáinak nagycsoportosai számára hagyományként szervezzük a sportversenyt. Az óvodapedagógusokat évente egy alkalommal játékos vetélkedőre invitáljuk. Nyitottak vagyunk a többi óvoda kezdeményezéseire, az általuk felajánlott programokon óvodapedagógusaink képviselik az intézményt.

Az együttműködés formái: programokon való részvétel, konzultációk, továbbképzések, sportverseny, vetélkedő, megbeszélések, érdekképviselés a fenntartó felé.

10. 6. Együttműködés az iskolákkal

Tartalmas kapcsolatot alakítunk ki, hogy a gyermekek zavartalan iskolakezdését közösen tudjuk támogatni. Részt veszünk az óvodáknak szervezett programokon.

A Művészeti Iskola tanáraival hangszerbemutatókat szervezünk, hangversenyeket látogatunk.

A együttműködés formái: látogatások, tapasztalatcserék, tájékoztatások a gyermekek egyéni fejlődési üteméről, értekezletek, munkaközösségi megbeszélések, továbbképzések, egymás rendezvényein, ünnepein való részvétel.

10.7. Együttműködés közművelődési intézményekkel

Hamvas Béla Városi Könyvtár, Barátság Kulturális Központ, Matrica Múzeum. Az intézmények kínálatából válogatva a nevelési feladatok sokoldalú, színes megoldást segítő kezdeményezéseken való részvétel.

Az együttműködés formái: látogatás, tájékoztatás, megbeszélések, rendezvényeken való részvétel.

10.8. Együttműködés a Fenntartóval

Vezetői képviselő. Rendeletek végrehajtása. Folyamatos kapcsolattartás és információ áramlás. Rendezvényeken való képviselő.

10.9. Egyéb kapcsolatok

- A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külföldi magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik és lehetőség szerint szakmai kapcsolatot tart fenn.
- Szakvizsgák képzéseket és konferenciákat szervező főiskolák, szakmai műhelyek stb.

Az óvodai pedagógiai program törvényi és jogszabályi háttere

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
- Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII.17.) Korm. rendelet
- A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet
- A 29/2012. (VIII.28.) kormányrendelet A nemzeti köznevelési törvény végrehajtásáról
- 1997. évi XXXI. törvény A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról.

- „Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel” Óvodapedagógusok Országos Szakmai Egyesülete Szolnok, 2012.
- ◆ Nagy Jenőné - Németh Menyhértne – Novákné Cseh Ibolya: Rajz, mintázás, kézimunka. Módszertani kézikönyv.
„Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel” Óvodapedagógusok Országos Szakmai Egyesülete Szolnok, 1999.
 - ◆ Nagy Jenőné: Gyermektükör
„Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel” sorozat 5. száma
 - ◆ Lukács Józsefné-Ferencz Éva: Óvodai játékos fejlesztések kézikönyve és fejlesztő játékok gyűjteménye. (4 évszak)
Flaccus kiadó – Budapest – 2010.
 - ◆ Pappné Gazdag Zsuzsanna könyvei a mozgásfejlődés elősegítésére.
Flaccus kiadó 2001-2009.
 - ◆ Gergely Ildikó: Mit?, Miért? Hogyan?
Oktatási és Szolgáltató Bt. 2001.
 - ◆ Karlócai Mariann: Komámasszony hol az olló?
Magyar Könyvklub 2002.
 - ◆ Becsy Bertalan Sarolta: Az óvodai testnevelés mozgásrendszere és feldolgozása
Nemzeti Tankönyvkiadó – 1994.
 - ◆ Gaál Sándorné, Kunos Andrásné: Testnevelési játékok anyaga és tervezése az óvodában
Color Print Nyomda – Szolnok
 - ◆ Brunszvik Teréz Óvóképző Főiskola programfüzet
Programterv az óvodai testneveléshez
Szarvas, 1995.
 - ◆ Zöld Óvoda leszünk!
Módszertani segédanyag és útmutató a Zöld óvoda pályázathoz
Oktatáskutató és fejlesztő intézet
Budapest, 2014
 - ◆ Donáthné Forgács Boglárka: A Testkultúra- Vitamintorna oktatásának módszertana
Budapest, 2005
 - ◆ Donáthné Forgács Boglárka: A Testkultúra- Vitamintorna oktatásának módszertana 2.
Budapest, 2007

Érvényességi rendelkezések

A helyi nevelési program érvényességi ideje: A kihirdetés napjától határozatlan időre szól.

A hatályba lépés időpontja: 2018. november. 1.

A Pedagógiai Programmódosításának lehetséges indokai:

- ◆ Törvényi változások
- ◆ Hálózatbővítés, leépítés, átszervezés
- ◆ Nevelőtestületi döntés a program változtatásáról
- ◆ Egyéb érdekegyeztető fórum változtatást javasol

Legitimációs záradék

Jóváhagyta: Az intézmény vezetője

Elfogadta: Nevelőtestület

Az óvoda nevelőtestülete a módosított Pedagógiai Programot 2018.október 29-én tartott határozatképes nevelőtestületi értekezletén 100%-os igen szavazattal elfogadta.

Százhalombatta, 2018. október. 29.

.....

intézmény vezető

.....

hitelesítő

.....

hitelesítő

Véleményt nyilvánított: Szülői Szervezet

A Szülői Szervezet a Pedagógiai Programot elfogadta.

Százhalombatta, 2018.október 30.

.....

Szülői Szervezet nevében

Jegyzőkönyv

Az értekezlet helye: Kipp-Kopp Óvoda-Margaréta csoport

Az értekezlet időpontja: 2018. október. 29.

Az értekezlet résztvevői: A nevelőtestület a mellékelt jelenléti ív alapján

A jegyzőkönyvet vezeti: Varga Eszter

Az értekezlet témája: A Pedagógiai Program módosítása

Az értekezlet menete:

Az intézmény vezetője köszöntötte a nevelőtestület tagjait.

Az előzetesen kialakított teameket kérte, hogy a kivetített programot végigvezetve tegyenek javaslatot a módosításokra, kiemelve az ÓNAP új elvárásait.

Módosítási javaslatok:

- ✓ Bevezető aktualizálása
- ✓ Mottó választása
- ✓ Alapelvek kiegészítése
- ✓ Egészséges életmód- ÓNAP- Vitamintorna
- ✓ Környezettudatos nevelés kiegészítése
- ✓ Érzelmi, erkölcsi- ÓNAP
- ✓ Anyanyelvi nevelés- kiegészítés a fejlődés várható jellemzőivel
- ✓ Kiemelt figyelmet igénylő gyermekeknél-tehetségműhelyek munkájának beépítése- Sakkpalota program
- ✓ Az óvoda kapcsolatai- ÓNAP
- ✓ Verselés, mesélés- ÓNAP
- ✓ Rajzolás, mintázás, kézi munka- ÓNAP
- ✓ Külső világ tevékeny megismerése- ÓNAP- aktualizálások – OVI –Zsaru program
- ✓ Gyermekvédelmi feladatok módosítása

Össességében pedagógiai programunk szellemisége nem változott, a szakmai előrelépést jelentő változások kerültek beemelésre.

A módosított Pedagógiai Programot a Nevelőtestület 100% igen szavazattal elfogadta.

.....
Jegyzőkönyvvezető

.....
Jegyzőkönyv hitelesítő

**A KIPP- KOPP ÓVODA EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI
PROGRAMJA**

TARTALOMJEGYZÉK

1. Bevezetés

2. Az óvodai egészségfejlesztés célja

3. Az óvodai egészségnevelés célja

3.1. Egészséges táplálkozás

3.2. Mindennapos testnevelés, testmozgás

3.3. Testi, lelki egészség fejlesztésére, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése

3.3.1. Egészséges életvezetés

3.3.2. Egészségre káros szokások megelőzése

3.4. Bántalmazás, erőszak megelőzése

3.5. Baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás

3.6. Személyi higiéné

4. Egészségfejlesztési feladatok az óvodában

1. Bevezetés

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja az óvodai nevelés alapvető feladatának a gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítését jelöli meg. Ezeknek a szükségleteknek kielégítése biztosíthatja a kisgyermek egészséges fejlődését. A fejlesztés megköveteli, hogy az óvodai nevelés segítse az egészséges életvitel iránti igény kifejlődését, az egészséges életmód választását, az egészséget károsító magatartások visszaszorítását.

Az egészség védelme tanítható, fejleszhető.

Óvodáskorban az egészségre nevelés kihat az élet további szakaszaira is és nagy jelentősége van, abban, hogy az óvodáskorú gyermekek hogyan fejlődik tovább. A program elkészítésének célja az, hogy, a helyi adottságokhoz, és az óvodák használói köréhez igazodva megfogalmazzuk a korszerű egészségnevelés céljait és feladatait, valamint felelősséget vállaljunk.

Fontos feladat, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, egészségfejlesztő tevékenységekben.

A nevelési intézmény által működtetett teljes körű egészségfejlesztés olyan folyamat, amelynek eredményeképpen a pedagógusok a nevelési-oktatási intézményben végzett tevékenységet, a pedagógiai programot és szervezeti működést, a gyermekek és a szülő részvételét a nevelési-oktatási intézmény életében úgy befolyásolják, hogy az a gyermek egészségi állapotának kedvező irányú változását idézze elő.

A mindennapos működés során kiemelt figyelmet kell fordítani a gyermek, egészségéhez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra. Feladataink az egészségnevelés területén, hogy kialakítsuk az egészséges életvitel iránti igényt.

2. Az óvodai egészségfejlesztés célja

Az óvodai egészségfejlesztés célját a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 128. § határozza meg, mely szerint:

(1) A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

(2) A nevelési-oktatási intézmény által működtetett teljes körű egészségfejlesztés olyan folyamat, amelynek eredményeképpen a pedagógusok a nevelési- oktatási intézményben végzett tevékenységet, a helyi pedagógiai programot és szervezeti működést, a gyermek és a szülő részvételét a nevelési-oktatási intézmény életében úgy befolyásolják, hogy az a gyermek egészségi állapotának kedvező irányú változását idézze elő.

3. Az óvodai egészségnevelés feladata

A 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 128. § (3) a nevelési-oktatási intézmény mindennapos működésében kiemelt figyelmet kell fordítani a gyermek egészséghez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek

- az egészséges táplálkozásra,
- a mindennapos testnevelésre, testmozgásra,
- a testi és lelki egészség fejlesztésére, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzésére,
- a bántalmazás és erőszak megelőzésére,
- a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtásra,
- a személyi higiéné területére terjednek ki.

3.1. Egészséges táplálkozás

Kipp-Kopp Óvoda Pedagógiai Program 6-9. oldal

3.2. Mindennapos testnevelés, testmozgás

Kipp-Kopp Óvoda Pedagógiai Program 9-10. oldal

3.3. Testi, lelki egészség fejlesztésére, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése

A lelki egészségfejlesztés az óvodai nevelés mindennapos gyakorlatában nem tekinthető különálló feladatnak, hanem minden egyes nevelési mozzanatnak szerves része. A lelki

egészség érdekében törekszik az optimális napirend, a szellemi munka higiéniájának megvalósítására, továbbá az egészséges életmód elveinek megfelelő életvitel igényének kialakítására.

Célunk olyan személyiség szerkezet fenntartása, mely alkalmassá teszi a gyermeket társadalmi feladatainak maradéktalan teljesítésére, miközben önmagával belső harmóniára és környezetével (természeti és társadalmi) pszichoszociális egyensúlyra törekszik.

3.3.1. Egészséges életvezetés

Az egészséges életvezetés óvodai tartalma az egészséges életmód szabályainak megtartását, a társas kapcsolatok zavarainak megelőzését, a korai prevenciót és az egészségtelen szokások korrekcióját jelenti.

Célunk, megóvni a gyermeket az idegrendszerére ható káros hatásoktól.

Feladatunk az egészséges személyiségfejlődés biztosítása a gyermek idegrendszerének és lelki életének megóvása a káros hatásoktól, az idegrendszeri-pszichés túlterheléstől, kimerültségtől.

3.3.2. Egészségre káros szokások megelőzése

A pszichohigiénés nevelési feladatok körébe tartozik az egészségre káros szokások (alkoholfogyasztás, dohányzás), az indokolatlan mértékű gyógyszerfogyasztás és az egyre terjedő drogfogyasztás, az elhízás és a cukorbetegség megelőzése.

Az óvodai nevelés területén célunk, hogy olyan egészségvédő modellt ismertessünk meg a gyermekekkel, mely későbbi életük során megvédi őket a káros szenvedélyektől.

Feladatunk, hogy a gyermekek megismerjék az egészség megvédéséhez, megerősítéséhez vezető tevékenységeket, a helyes táplálkozás a testedzés, a személyi és környezeti higiénie fontosságát.

3.4. Bántalmazás, erőszak megelőzése

A WHO definíciója szerint:

„A gyermek bántalmazása és elhanyagolása (rossz bánásmód) magában foglalja a fizikai és/vagy érzelmi rossz bánásmód, a szexuális visszaélés, az elhanyagolás vagy hanyag bánásmód, a kereskedelmi vagy egyéb kizsákmányolás minden formáját, mely a gyermek egészségének, túlélésének, fejlődésének vagy méltóságának tényleges vagy potenciális sérelmét eredményezi egy olyan kapcsolat keretében, amely a felelősségen, bizalmon vagy hatalmon alapul.”

Feladataink:

- Az intézmény közreműködik a gyermekek veszélyeztettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során együttműködünk a gyermekjóléti szolgálattal, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal. Ha a gyermekeket veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudjuk megszüntetni, segítséget kérünk a gyermekjóléti szolgálattól.
- A pedagógus alapvető feladata a rábízott gyermekek, nevelése, tanítása. Ezzel összefüggésben kötelessége különösen, hogy közreműködjön a gyermek és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a gyermek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.
- A gyermekek szüleit a nevelési év kezdetekor tájékoztatjuk a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős személyéről, valamint arról, hogy milyen időpontban és hol kereshető fel.

3.5. Baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás

A gyermekbalesetek megelőzése érdekében illetve bekövetkezésekor ellátandó feladatok az SZMSZ-ben kerültek rögzítésre.

3.6. Személyi higiéné

Kipp-Kopp Óvoda Pedagógiai Program 6-9. oldal

4. Egészségfejlesztési feladatok az óvodában

A Zöld Óvoda program működésével egészül ki egészségfejlesztési programunk.

Feladat	Tevékenység	Felelősök	Határidő
Szelektív hulladékgyűjtés	Papír, kupak, elem gyűjtése.	alkalmazotti közösség szülők	egész évben
Kirándulások	Óvoda környéki kirándulások, szervezett buszos kirándulások.	óvodapedagógusok	eseti kijelölt időpontban
Balesetek megelőzése	Ovi-zsaru program minden nagycsoportos számára. Óvó- védő intézkedések ismertetése a gyerekekkel naponta.	Ovi-zsaru program vezetője rendőrség óvodapedagógusok	naponta esetenként
Az óvodán kívüli ismeretterjesztés lehetőségeinek kihasználása	Séták. Az intézmény társintézményei és az iskolák által szervezett programokon való részvétel. Kipp- Kopp hét.	óvodapedagógusok	megszervezett és egyeztetett időpontokban
Egészséges étkezés	Naponta tartunk vitaminnapokat a szülők segítségével, ahol a gyermekek friss gyümölcsöket és zöldségeket fogyaszthatnak. Évente két alkalommal szervezünk egészségnapot, ahol az egészséges táplálkozásra, fogmosásra és a rendszeres mozgás fontosságára hívjuk fel a gyermekek és a szülők figyelmét.	intézményvezető	naponta

Feladat	Tevékenység	Felelősök	Határidő
Természeti környezet témájának feldolgozása	Megfigyelések az évszakok változásával kapcsolatban. Az időjárás jellegzetességei. Hazánk növény és állatvilága. Madárbarát Mintakert tanösvényünk megismertetése, madárvédelem. Gyümölcsök, zöldségek. Természetvédelmi és jeles napok megünneplése. Testünkkel, testrészek, érzékszervek funkciójának megismertetése, játékok.	óvodapedagógusok	A heti rendben meghatározott napokon és alkalmi megfigyelések keretében folyamatosan
Társadalmi környezet témájának feldolgozása	Lakóhelyünk. Nemzeti ünnepeink, hagyományaink megismerése, megünneplése. Orvos gyógyító munkája. Könyvtárlátogatás. Épített környezetünk: szobrok, épületek. Városi közlekedés szabályainak megismerése, közlekedési eszközök.	óvodapedagógusok	A heti rendben meghatározott napokon és alkalmi megfigyelések keretében folyamatosan
Egyéb tevékenységek a program részeként:	Csoportok kialakítása: gyermek- és természetbarát jegyek – bútorok, tároló, kosarak, játékok, világítás. Virágok, növények, növényápolás, állatgondozás a csoportszobán kívül a fűszerkertben, virágoskertben és a kerti tónál. Természetsarok kialakítása. Légtisztító, illóolajok és sólámpa használata.	óvodapedagógusok	A tevékenységi tervekben meghatározott napokon, időszakokban
Gyermekek világnapja Ovi- foci Vízhez szoktatás	Sportválasztó és kedvesináló változatos mozgásformák bemutatása és gyakorlása. Versengések, játékok.	óvodapedagógusok	folyamatosan